

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: ccdab@yahoo.com**Director:****Prof. Deák – Székely Szilárd Levente****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Jude Laurențiu, prof. Nandrea Maria, ing. ec. Onișoru Viorica**Colaboratori:** insp. gen. prof. Dărămuș Eugenia Marcela

lector univ. dr. Scheau Ioan

Tehnoredactare: aj. analist programator Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

SUMAR

"Primăvara școlii – convorbiri didactice la Alba Iulia - Prof. Oros Ligia Elena	3
Seminar Internațional eTwinning "Project quality in early education" – Prof. Huștiuc Nicoletta	4
Ziua francofoniei la Colegiul Tehnic Aiud – Prof. Buta Ramona	5
Stem discovery week 2018 – Prof. Humeniuc Ramona	6
Abilitățile sociale – o condiție a reușitei personale și profesionale – Prof. Diniș-Adam Cristina	9
Așteptăm cu nerăbdare Sărbătorile Pascale - Prof. Dușa Adriana Elena	10
Trecerea de la ciclul primar la ciclul gimnazial - Prof. înv. primar Presecan Sabina Adriana	12
Eroismul, virtutea de a sluji neamul până la sacrificiu – Prof. Teompa Aviu Ștefan	14
"100 de ani de la Unirea Basarabiei cu România" – proiect tematic – Prof. Zoldi Veronica	15
Motivația elevilor și calitatea învățării, premisă a performanței – Prof. Ruscă Marcel	18
Metode active de predare – învățare la contabilitate – Prof. Ciocan Carmen	22
Rolul profesorului în orientarea și consilierea elevilor privind cariera lor viitoare – Prof. Croitoru Felicia Melania	23
Formarea interesului și a gustului pentru lectură la elevi prin activități extrașcolare – exemple de bună practică – Prof. Marinescu Sabina - Victoria	27
Rolul comunităților virtuale de învățare - Prof. Oltean Sabina Larisa	28
Poveștile și rolul lor terapeutic în diminuarea anxietății la preșcolari (I) – Prof. înv. preșcolar Butaș Claudia, prof. Poptelecan Călin	30

Integrarea copiilor cu ADHD în școala românească. Studiu de caz – Prof. Toth Mariana	32	Proiect eco – Ziua Pământului - Prof. învăț. primar Oltean Corina	41
Metode de cunoaștere a elevilor – Prof. învăț. primar Șovrea Maria	34	S.O.S – Planeta verde! - Prof. Turcu Iuliana	44
În lumea cărților – proiect de activitate integrată – Prof. învăț. preșcolar Petruța Angela, Cioancă Ramona	39		

„PRIMĂVARA ȘCOLII-CONVORBIRI DIDACTICE LA ALBA IULIA”
EDIȚIA A IX A, 16 martie 2018

Prof. metodist Oros Ligia Elena, CCD Alba

TEMA SIMPOZIONULUI:

„Învățământ și eficiență în spațiul autohton”

INSTITUȚII PARTENERE

UNIVERSITATEA “1 DECEMBRIE 1918” ALBA IULIA
INSPECTORATUL ȘCOLAR AL JUDEȚULUI ALBA
CENTRUL JUDEȚEAN DE RESURSE ȘI ASISTENȚĂ EDUCAȚIONALĂ ALBA

LOCUL DE DESFĂȘURARE:

Casa Corpului Didactic Alba

SCOPUL:

Creșterea numărului de cadre didactice capabile să realizeze un sistem educațional stabil, echitabil, eficient și relevant pentru comunitățile în care trăiesc și lucrează.

Inițierea unui dialog între cadrele didactice ale județului referitor la eficiența învățământului în spațiul autohton, cu referire la modalitățile practice prin care participarea la diversele proiecte derulate a influențat calitatea și performanțele elevilor și absolvenților. Dorim ca aceste performanțe și calități să fie vizibile în creșterea calității vieții comunității din care provin acești elevi. Considerăm că o „performanță” și o „calitate” care nu este utilă celor care investesc în ea nu poate fi considerată ca atare într-o țară aflată în criză, care are probleme în a-și realiza propria bunăstare economică pentru poporul său.

GRUPUL ȚINTĂ: simpozionul se adresează tuturor cadrelor didactice și elevilor din județ preocupați de eficiența învățământului în spațiul autohton.

Simpozionul a fost lansat în data de 09 februarie 2018, prin anunțarea pe site-ul CCD Alba respectiv pe poșta electronică albanet a începerii activităților de înscriere a lucrărilor.

La simpozion s-au înscris un număr de **94 cadre didactice**, pe baza a **70 de lucrări** alcătuite, un număr de 24 de lucrări fiind scrise în parteneriat de câte 2 cadre didactice.

Au participat cadre didactice din toate zonele județului, reprezentând atât grădinițe, școli primare, școli gimnaziale precum și colegii naționale, colegii tehnice sau licee vocaționale. Din cei 94 participanți la simpozion am avut 26 de educatoare, 20 învățători, 45 de cadre didactice de diferite specialități precum și o bibliotecară, un profesor documentarist și un informatician.

Tematica abordată a fost corect încadrată în tematica simpozionului, lucrările au avut caracter practic aplicativ în cea mai mare parte, iar lucrările care au abordat parte teoretică de metodică, pedagogie sau psihopedagogie au avut un înalt nivel academic.

Felicităm toți participanții, fiecare cadru didactic implicat va primi o diplomă de participare pe care va fi specificat ISSN-ul acestui simpozion, adică **ISSN 2069 – 9093**
ISSN – L – 2069 – 9093, așa cum este el înscris în registrul publicațiilor.

SEMINAR INTERNAȚIONAL ETWINNING „PROJECT QUALITY IN EARLY EDUCATION”

Prof. Huștiuc Nicoletta, G.P.N. Vinerea/ Școala Gimnazială nr. 3 Cugir

În perioada 12-15 aprilie 2018 am participat la Varșovia, capitala Poloniei, la un seminar Etwinning internațional organizat de Etwinning Polonia și realizat cu sprijinul ambasadorilor Etwinning Anna Krzyżanowska, eTwinning Ambasador în Polonia și Juan Carlos Garrido, eTwinning Ambasador în Spania, care împreună cu alți profesori au realizat proiecte etwinning foarte reușite, valoroase și prin aceasta au reușit împreună cu toată echipa Etwinning din Polonia să învețe și pe alții, respectiv pe noi, participanții care am fost selectați să participăm.

Vreau să mulțumesc pe această cale Institutului de Științe ale Educației care a făcut posibilă participarea mea la acest eveniment și totodată mulțumesc Etwinning, platformă pe care lucrez și sunt înregistrată încă din 2008, obținând certificate de calitate și certificate europene, în urma activității la aceste proiecte ca fondator și nu numai, alături de alte colegi din Europa și România, bineînțeles. Țin să menționez că participarea mea la aceste proiecte și evenimente, precum și a colegilor din școală a adus anul acesta un real succes Școlii Gimnaziale nr. 3 Cugir, aceasta obținând titlul de „Școală Etwinning” pentru anul școlar 2018-2019, ceea ce este o mare realizare pentru noi.

Participarea la acest seminar a fost deosebit de utilă, programul a fost foarte bine întocmit și respectat, am avut foarte multe de învățat, chiar dacă, așa cum spuneau și cei din Polonia, că lucrează cu participanții la seminar ca și cu utilizatori avansați ai Etwinning.

Activitatea a debutat cu sesiunea plenară, în care ne-a fost prezentat programul și totodată s-a urmărit pe tot parcursul desfășurării seminarului găsirea de parteneri pentru viitoare proiecte Etwinning, avându-se în vedere faptul că e mult mai eficientă găsirea de parteneri face-to-face decât pe platformă. În prima zi am sintetizat o scurtă definiție etwinning pe care de-a lungul timpului am și experimentat-o, însă nu am scris-o niciodată: „Etwinning înseamnă prietenie și colaborare!”

Pentru a doua zi fiecare din cei 63 de profesori participanți din 11 țări: România, Franța, Polonia, Moldova, Slovacia, Malta, Cehia, Cipru, Bulgaria, Armenia și Latvia a trebuit să se înscrie la unul din cele 4 workshopuri, cu specificația că cel legat de web tools era obligatoriu pentru fiecare. Astfel pe parcursul întregii zile am fost conectați la internet mai ales în sesiune în care ne-am consolidat folosirea platformei etwinning și utilizarea instrumentelor web în proiectele Etwinning. Am participat deasemenea la un workshop legat de dezvoltarea senzorială în educația timpurie, unde ne-a fost prezentat atât un proiect deja desfășurat în Polonia și apoi am lucrat efectiv, realizând materiale folositoare la clasă, astfel încât le-am și putut testa și apoi chiar să ne confectionăm câteva, atât cât timpul ne-a permis, pe care să le luăm cu noi la întoarcere acasă.

Toate workshopurile la care am participat au fost deosebit de atractive, în cadrul lor am aprofundat colaborarea dintre noi, utilizatori etwinning și viitori parteneri de proiect.

Ultima zi pare că a dat tonul, deși era cea de-a treia zi, iar cât despre primele două, au fost la fel de eficiente, dar în a treia zi s-a concretizat munca depusă și cunoștințele acumulate prin încheierea unui nou proiect pe care îl discutasem în fiecare din cele trei zile, colaborând cu parteneri din alte țări. La sfârșitul zilei proiectul a fost depus ca aplicație on line, urmând să fie aprobat, iar în ce privește proiectul din care fac parte, menționez că a și fost aprobat la întoarcerea în țară, înainte de a scrie acest articol, dar urmează să înceapă după începerea anului viitor școlar, având în vedere faptul că deja avem în derulare proiecte și dorim să fie un proiect de calitate.

Seminarul internațional s-a încheiat cu festivitatea de premiere, unde fiecare țară a avut ocazia să primească pentru fiecare participant în parte certificatul de participare și să mulțumească pe această cale organizatorilor pentru această experiență deosebită.

Doresc să încurajez colegile și colegii profesori să se implice în aceste tipuri de proiecte, deși necesită timp, dar se merită, fiindcă așa cum spune și proverbul românesc: „După faptă și răsplată! Încercați! Nu veți regreta, cu siguranță!”

ZIUA FRANCOFONIEI LA COLEGIUL TEHNIC AIUD

Prof. Buta Ramona, Colegiul Tehnic Aiud

În 1993, la cea de-a V-a Conferință a șefilor de stat și de guvern ai țărilor având în comun utilizarea limbii franceze, România a primit statutul de *membru cu drepturi depline* al Francofoniei, o vastă colectivitate a popoarelor ce vorbesc limba franceză, formată din peste 500 milioane de locuitori (de toate rasele și religiile), situate în 52 de state și teritorii, din 5 continente. Pentru aceștia, limba franceză - ca limbă maternă, oficială, secundară, *cu statut privilegiat în învățământ* sau chiar minoritară – constituie, în viziunea lor, *liantul unui vast spațiu de dialog și cooperare, cunoaștere și progres, libertate și democrație, solidaritate și schimburi economice și culturale*, spațiu denumit Francofonia și care a fost instituționalizat în 1986 (la prima Conferință a șefilor de stat și de guvern ai țărilor având în comun utilizarea limbii franceze).

De atunci, România celebrează oficial la **20 martie Ziua Mondială a Francofoniei**, precum și săptămâna incluzând această dată - **Săptămâna Mondială a Francofoniei**.

În cadrul dezbaterilor legate de ZIUA FRANCOFONIEI am considerat că ar fi un moment potrivit pentru a implica cât mai mulți elevi să se exprime în limba franceză, să-și dezvolte aptitudinile în crearea unor materiale informative pe tema dată, să-și îmbogățească cunoștințele despre limba și cultura franceză.

În acest sens am decis implementarea unui proiect de colaborare, în luna martie, între Colegiul Tehnic Aiud și Biblioteca Municipală *Liviu Rebreanu* Aiud, proiect intitulat *Sărbătorește Francofonia în orașul tău!*. Dintre activitățile derulate în cadrul proiectului amintim: realizarea unei expoziții de desene - *Francophonie en mille couleurs*, inspirate din cultura și civilizația franceză, ascultarea/selectarea unor melodii celebre din repertoriul muzicii franceze, realizarea unui colaj audio pe fundalul căruia elevii au interpretat o pantomimă, prezentarea unor materiale audio-video pe teme variate: *cuisine française, villes célèbres, personnalités marquantes de la France*.

Activitățile au fost interactive, elevii și-au dezvoltat capacitatea de a vorbi într-o limbă străină, de a lucra în echipă, de a-și însuși noi cunoștințe. Eforturile depuse de elevi nu au rămas nerăsplătite, aceștia au primit diplome și cărți în limba franceză. Impresionat de interesul crescut al elevilor pentru limba franceză, și mai ales de implicarea acestora în prezentarea tuturor momentelor cultural-artistice, domnul director al Bibliotecii *Liviu Rebreanu*, din Aiud, Alin Florea, a declarat: *Am avut bucuria de a fi martorii unei adevărate lecții de francofonie, la biblioteca noastră. Acum, când se încheie luna francofoniei, elevii claselor a IX-a C, a X-a A și a XI-a B, de la Colegiul Tehnic, coordonați de dna prof. Ramona Buta, ne-au vorbit cu pasiune despre importanța civilizației, a valorilor și a simbolurilor franceze la nivel mondial.*

Fotografii din cadrul activităților:

STEM DISCOVERY WEEK 2018

*Prof. Humeniuc Ramona, Colegiul Național "Horea, Cloșca și Crișan" Alba Iulia
Ambasador ScientixRO*

STEM Discovery Week 2018 (<http://www.scientix.eu/events/campaigns/sdw18>) este o inițiativă internațională comună, care invită proiecte, organizații și școli din Europa și din întreaga lume să sărbătorească cariere și studii în domeniile **Știință, Tehnologie, Inginerie și Matematică (STEM)**. Sloganul pentru campania din acest an "Say YES to STEM!-Spune DA STEM !" descrie sprijinul acordat partenerilor în mod deschis și dedicat disciplinelor STEM la școală, precum și o colaborare vastă între actorii educaționali interesați din zonă. Ca parte a STEM Discovery Week 2018, STEM Alliance a susținut "Cariere STEM și învățare pentru toți", cu un accent special pe încurajarea tinerelor să urmeze o carieră în STEM. În timpul campaniei, STEM Alliance a prezentat modul în care partenerii din industrie încurajează femeile tinere să intre în profesii STEM (<http://www.stemalliance.eu/stem-week-2018>).

Cea de-a treia ediție a Săptămânii STEM Discovery s-a desfășurat în perioada **23 - 29 aprilie 2018**, săptămâna în care au fost planificate la Colegiul Național “Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia o serie de activități care s-au desfășurat în școală sau la universități.

Activitățile au fost coordonate de prof. Ramona Humeniuc, ambasador voluntar Scientix pentru România:

- **luni-vineri – 23-27 aprilie 2018** – Expoziția de postere și crearea de site-uri web (elevii cls. X-XII), tematica ” *Laureații pentru fizică ai premiilor Nobel 1901-2017* ”- Hol expozițional-etaj I-activitate STEAM de investigație științifică, creație artistică (A-Artă), utilizare TIC în procesul instructiv educativ (responsabili, prof. Pamfil Sicoe, prof. Ramona Humeniuc, prof. Dan Hauptcorn)
- **marți - 24 aprilie 2018** – sesiune de formare, activități practice, aplicative cu elevii cls. a IX-a –“ *Tehnici și tehnologii moderne în educație-programarea plăcii de Arduino* ”- laborator informatică, responsabil prof. Mureșan Laura
- **miercuri - 25 aprilie 2018** – Pliante educative, afișe și prezentări ale elevilor cls. IX-X pe tema “ *Educația pentru STEM* ”, CDI, responsabil prof. Ramona Humeniuc

- **joi - 26 aprilie 2018** – “ *Zilele Educației Mecatronice* ”, Facultatea de Inginerie, Universitatea “ Lucian Blaga ” Sibiu, participă 26 elevi cls. a IX-a și a XI-a, responsabili prof. Ramona Humeniuc, prof. Vizitiu Aniela.

- **vineri -27 aprilie 2018** – “ *Spune DA STEM!* ”- Raport de activitate colaborare educativă STEM cu Universitatea “1 Decembrie 1918” Alba Iulia, Facultatea de Științe Exacte și Inginerești - Ziua Porților deschise (28 martie 2018) și Sesiunea de comunicări științifice a studenților –în Extensio-elevi în parteneriat cu Universitatea (20 aprilie 2018) - programe STEM care includ investigația științifică, inovația tehnologică și calculul matematic, responsabili prof. Ramona Humeniuc, prof. Monica Fer Todoran, prof. Mureșan Laura.

Implicarea în activitatea „**Zilele Educației Mecatronice**” (desfășurate în acest an la Sibiu, 24-27 aprilie 2018), a fost posibilă la inițiativa Prof. Univ. Dr. Ing. Vistrian Mătieș de la Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, responsabil de soluție în proiectul parteneriat „*Alba Iulia Smart City Comunitatea Organizațiilor care Învăță*”. „Obiectivul general al proiectului îl constituie dezvoltarea fundamentelor științifice și crearea cadrului tehnico-organizatoric pentru valorificarea potențialului inovator al mecatronicii în demersurile pentru consolidarea platformei Alba Iulia Smart City. Un Smart City este un oraș al învățării, al cunoașterii, al creației și inovării. Mecatronica avansată, Sistemele Ciber-fizice (CPS) și Internetul lucrurilor (IoT) reprezintă fundamentul tehnico-științific al demersurilor pentru atingerea acestui obiectiv.

La Sibiu, elevii colegiului au vizitat Facultatea de Inginerie și au asistat în cadrul Olimpiadei naționale de robotică pentru studenți la **Concursul de Roboți mobili de tip line-follow**, concurs ce a urmărit identificarea și premiarea, din cele 8 prezente, a celor mai bune echipe studențești de proiectanți și programatori de platforme mobile autonome (roboți mobili), cu două probe, de viteză și obstacole. A fost un schimb de experiență inedit, care a promovat conceptul de educație integrată, de educație STEM (multidisciplinaritate – în special interferența informaticii cu fizica), elevii au avut un prim contact cu ceea ce înseamnă mecatronică (mecanică+electronică+calculatoare). Din ceea ce au observat pe baza prezentărilor susținute de reprezentanți ai firmelor prezente (Rexroth Bosch Grup, Continental, Star Assembly, Tech Con etc.) și din mediul academic elevii prezenți au conștientizat că mașinile-unelte cu comandă numerică, tehnica de calcul, tehnica de telecomunicații, roboții, aparatura medicală, electrocasnică sau de cercetare sunt doar câteva exemple de produse create prin educația STEM.

Se poate spune deci, că disciplinele care susțin educația pentru STEM sunt importante pentru dezvoltarea economică a unei țări. Platforma Scientix www.scientix.eu vine în sprijinul acestei educații oferind o serie de funcționalități distincte menite să construiască un spațiu de referință pentru educația STEM în Europa: platforma cuprinde secțiuni interactive prin care utilizatorii pot stabili legături cu parteneri din întreaga Europă, se pot angaja în discuții și pot face schimb de bune practici, un exemplu fiind STEM Discovery Week.

*** *Lucrarea prezentată în acest document este susținută prin programul H2020 al Comisiei Europene – proiectul Scientix 3 (convenție de subvenție nr. 730009), coordonat de European*

Schoolnet (EUN). Responsabilitatea pentru conținutul documentului aparține exclusiv organizatorului și nu reprezintă opinia Comisiei Europene, European Schoolnet (EUN). Nici Scientix, nici Comisia Europeană, nici EUN nu sunt responsabile pentru eventuala utilizare a informațiilor conținute în acest document.

Webografie:

1. <https://ceae.ro/stem-discovery-week/>
2. <https://www.facebook.com/groups/ScienceTeachersEurope/>
3. <http://www.scientix.eu>
4. <http://www.stemalliance.eu/>

ABILITĂȚILE SOCIALE – O CONDIȚIE A REUȘITEI PERSONALE ȘI PROFESIONALE

Prof. Diniș-Adam Cristina, Școala Gimnazială “Nicodim Ganea” Bistra

Studiile de diagnoză realizate asupra învățământului românesc actual au evidențiat intelectualismul și depersonalizarea ca și caracteristici fundamentale, ceea ce ne îndreptățește să afirmăm că la nivelurile procesului instructiv-educativ se pune accent pe dezvoltarea mai ales a inteligenței verbale și logico-matematice și prea puțin pe cea intuitivă, relațională, empatică, afectiv-emoțională etc.

Deși societatea își propune și trebuie să pregătească tinerii pentru „viață”, lipsește aproape în totalitate educația pentru viața privată, iar formarea și dezvoltarea unor abilități sociale se realizează doar în mod aleator.

Termenul de abilitate circumscrie ansamblul de competențe care se actualizează în comportamente eficiente și care în general sunt rezultatul unei învățări, favorizate eventual de dispoziții și aptitudini înnăscute.

Dacă în vorbirea curentă termenul de abilitate este sinonim cu cel de aptitudine, capacitate, sensul operațional se referă la activități dobândite, ce permit realizarea cu mare precizie, rapiditate, facilitare, eficiență cantitativă și calitativă, cu un consum redus de energie nervoasă și psihică a unor activități.

În contextul educațional se face deosebire între abilitățile de bază, ce constituie condițiile de trecere la achiziții ulterioare mai complexe, abilitățile speciale, diferențiate pentru fiecare palier de vârstă și activitate, și abilitățile de nivel superior, competențe foarte generale aplicabile în principiu unei mari diversități de probleme.

Abilitățile sociale devin din ce în ce mai importante pentru că ele reprezintă o condiție a reușitelor atât în plan profesional, cât și personal.

Abilități sociale de bază pun accent mai ales pe încrederea în sine și respectul față de ceilalți. Metodele și tehnicile folosite pentru dezvoltarea acestor abilități sunt mai ales cele de creare a unor situații-problemă, prelucrate prin joc de rol, analizate apoi și dezbătute în grupuri mici. Se au în vedere dezvoltarea capacității empatice, a toleranței și înțelegerii față de ceilalți și față de diferențele existente între indivizi, iar în final formarea și consolidarea abilităților de soluționare a problemelor interpersonale.

Formarea abilităților sociale presupune atât învățare socială, dar mai ales o pregătire practică adecvată. „Dacă nu se pune accentul pe abilități, este puțin probabil să apară o modificare semnificativă în comportament în urma instruirii”.

Abilitățile de interacționare de bază rezolvă problemele comune în așa fel încât relația cu cealaltă persoană să nu fie periclitată. Problemele relaționale odată rezolvate nu reapar în alte situații. Caracteristicile personale prealabile sunt destinate și flexibile și nu cad prea ușor în capcanele prejudecăților. Aceste persoane percep clar și interpretează eficient comportamentul celorlalți. Copiii trebuie să învețe de la o vârstă fragedă să interacționeze cu ceilalți, să aibă o atitudine deschisă, să manifeste interes pentru celelalte persoane, să se facă plăcuți într-un colectiv, să accepte pe fiecare așa cum este. Sub îndrumarea atentă a părinților și a profesorilor, prin oferirea de modele demne de urmat, elevii vor deprinde abilități sociale importante pentru evoluția ulterioară a acestora.

Abilitatea de a face conversație cu alte persoane este deosebit de importantă în orice fel de activitate pe care o desfășurăm, deoarece prin comunicare se pot rezolva cu ușurință toate problemele. Dar o comunicare eficientă presupune respectarea unor reguli. În primul rând, trebuie să ne exprimăm clar, concis, la obiect, folosind un ton adecvat. Nu trebuie să pierdem din vedere faptul că a pălăvrăgi, a conversa pe teme ne semnificative, poate fi uneori în detrimentul nostru. În altă ordine de idei, trebuie să manifestăm atenție față de față de persoana sau persoanele cu care conversăm, prin mimică, gesturi etc. În activitatea instructiv-educativă abilitatea de a comunica este primordială.

Empatia este esențială în relațiile cu ceilalți. A fi capabil de a te pune în situația celuiilalt, de a-i înțelege sentimentele, de a exprima grijă față de suferința lor denotă bun simț, respect, educație, omenie. Este un criteriu de bază în alegerea prietenilor.

Pornind de la premisa că modelele și tehnicile tradiționale, formele clasice, nu sunt suficiente pentru un curriculum de dezvoltare a abilităților sociale la elevi, am selectat din literatura de specialitate câteva modalități adecvate vârstei și activităților acestora. Cea mai rapidă modalitate de învățare a unui comportament se realizează prin observarea celuiilalt. Imitarea este cea mai veche și cea mai eficientă formă de învățare. Esențial este să se ofere modelul adecvat, care poate deveni un mijloc eficient și relativ ușor în dezvoltarea abilităților interpersonale. Practica educativă atestă faptul că aprecierea pozitivă a persoanei în timpul sau în urma unei acțiuni duce la reapariția ei în comportament.

Având în vedere atât importanța abilităților sociale în realizarea personală și profesională a individului, cât și noile posibilități este indicat să se completeze lacunele activității instructiv-educative cu aceste activități, care reprezintă totodată și o sursă de diversificare a metodelor educative.

BIBLIOGRAFIE:

- Miroiu, A., *Învățământul românesc azi. Studiu de diagnoză*, Iași, Editura Polirom, 1998.
Doron, R., & Parot, F., *Dicționar de psihologie*, București, Editura Humanitas, 1991.
Șchiopu, U., *Dicționar de psihologie*, București, Editura Babel, 1997.
Deutsch, M., *Soluționarea conflictelor constructive*. În: Neculau, A., *Psihologia rezolvării conflictului*, Iași, Editura Polirom, 1998, p. 177.

AȘTEPTĂM CU NERĂBDARE SĂRBĂTORILE PASCALE

Prof. Dușa Adriana-Elena, G.P.P. "Piticot" Cîmpeni

În cadrul activităților liber alese din săptămâna care precede sărbătorile pascale, preșcolarii grupei "Florilor" au ales să pregătească o masă festivă de sărbători folosind tacâmurile și vesela de jucărie existentă în sala de grupă.

Mai întâi au numărat copiii, apoi farfuriile, paharele, tacâmurile, apoi le-au așezat frumos pe o măsuță realizând atât o activitate matematică prin numărarea și corespondența de unu la unu dintre tacâmuri și copii cât și una practic-gospodărească prin așezarea farfuriilor și tacâmurilor pe masă pentru o masă festivă.

Au lucrat cu mult spor și voie bună mai ales pentru că Iepurașul de Paște le-a trimis o scrisoare prin care le transmitea comenzile sale și le oferea drept cadouri ouă cu surprize dacă vor rezolva corect aceste comenzi.

Jocul de rol pe care și l-au ales copiii a fost o adevărată distracție educativă deoarece ei au interacționat între ei utilizând formulele de politețe de la masă și au învățat să se comporte la masa festivă în același timp, și-au reamintit tradițiile de Paști, au numărat crescător în limitele 1-5, au așezat câte o farfurie în fața unui copil, un pahar în fața unei farfurii.

Surpriza cea mai frumoasă a fost scrisoarea de la iepuraș însoțită de cadourile surpriză pe care le-a oferit copiilor pentru rezolvarea sarcinilor propuse.

”Jocurile și activitățile didactice alese sunt cele pe care copiii și le aleg și îi ajută pe aceștia să socialize în mod progresiv și să se inițieze în cunoașterea lumii fizice, a mediului social și cultural căruia îi aparțin, a matematicii, comunicării, a limbajului citit și scris. Ele se desfășoară pe

grupuri mici, în perechi și chiar individual.(.....) Materialele care se vor regăsi zilnic în zonele/centrelor /colțurile deschise nu trebuie să fie aleatori, ci atent alese, în strânsă corelare cu tema săptămânii sau cu tema proiectului aflat în derulare.”

BIBLIOGRAFIE:

Caietul educatoarei, Editura Trend, 2017;

Curriculum pentru învățământul preșcolar, EDPH, 2008.

TRECEREA DE LA CICLUL PRIMAR LA CICLUL GIMNAZIAL

Prof. inv. primar Presecan Sabina Adriana, Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir

Pentru unii copii, debutul în ciclul gimnazial este o aventură. Cei mai mulți sunt nerăbdători să înceapă această nouă etapă din viața lor de elev numai pentru simplul motiv că nu vor mai fi „copii de ciclu primar”, că doamnei învățătoare, care era în permanență în preajma lor și le „acapara” oarecum nevoia de libertate, îi va lua locul domnul/doamna diriginte/ă împreună cu alți profesori. Pentru părinți însă, această perioadă este de multe ori plină de anxietate, de frământări: „Oare cum se va adapta copilul meu?”, „Cum va fi diriginta/profesorii?” „Care vor fi cerințele?”.

Începutul acestui ciclu de învățământ reprezintă o nouă etapă în care trebuie să învețe să devină mai responsabili și mai maturi, să își dezvolte atenția distributivă și să își modeleze comportamentul în funcție de cerințele fiecărui profesor în parte. Unii copii reușesc singuri să se adapteze noii situații, alții au nevoie de sprijinul părinților sau de ajutor se specialitate pentru depășirea situației. Lipsa ajutorului întărește starea de nesiguranță și de iritabilitate a copilului care poate deveni din ce în ce mai nervos pe măsură ce lucrurile se complică la școală; materiile predate pot deveni din ce în ce mai inaccesibile și performanțele sale școlare pot scădea. De fapt, în clasa a-V-a specialiștii au remarcat, în cazul majorității elevilor, în primul semestru, o scădere a performanțelor școlare ale elevilor în prima parte, până când copilul se acomodează cu noul sistem de predare și de abordarea a materiilor predate, cu profesorii și personalitățile acestora, cu noii colegi, pe scurt cu tot ceea ce presupune aceasta nouă etapă.

Trecerea de la ciclul primar la cel gimnazial ar trebui să fie totuși, urmărind curriculumul celor două niveluri de învățământ, una relativ ușoară, lentă, facilitată fiind de asemănările care există între activitățile pe care elevii le desfășoară (mai ales) în clasa a IV-a și, în mod special, în clasa a V-a. În realitate însă această trecere creează neliniște și gânduri pe care elevii trebuie să le depășească. Fiecare dascăl este preocupat la fiecare final de serie de dorința de a face tot ce este posibil pentru ca trecerea de la ciclul primar la cel gimnazial să fie un pas cât mai ușor.

Pentru a diminua întrucâtva ideea de „prăpastie” greu de trecut între cele două cicluri școlare trebuie ca noi, dascălii, să depunem tot efortul pentru a-i sprijini să accedă spre o nouă modalitate de dobândire a unor cunoștințe și experiențe, a-i ajuta să atingă o stare de disponibilitate propice pentru noua activitate de învățare, să le insuflăm o stare psihologică pozitivă necesară momentului de debut gimnazial.

Trecerea de la un stadiu de învățământ la altul, încheierea ciclului primar și începerea celui gimnazial presupun mai multe schimbări care, la unii copii, pot determina **difficultăți în adaptarea** la noul sistem. Dintre elementele noi cu care copiii trebuie să se confrunte, pot fi enumerate :

- ✓ schimbarea învățătoarei cu un număr mai mare de profesori;
- ✓ metode de predare – evaluare diferite;
- ✓ schimbarea sistemului de notare (de la caietele de evaluare specifice activității în alternativa Step by Step la note);
- ✓ creșterea numărului de materii, al cantității de informație pe care elevul trebuie să o asimileze.

Dificultățile de adaptare ar putea avea ca **repercusiuni** :

- ✓ scăderea motivației școlare;
- ✓ modificarea negativă a randamentului școlar;
- ✓ înrăutățirea relațiilor familiale, îngreunarea comunicării cu adulții;
- ✓ creșterea nivelului de stres și agitație al copiilor;
- ✓ scăderea nivelului de toleranță la frustrare;
- ✓ creșterea absenteismului;
- ✓ însingurare, anxietate, închidere în sine;
- ✓ recurgerea la comportamente de risc (grupuri nepotrivite, fumat, alcool).

Deoarece tranziția de la școala primară la gimnaziu poate fi una dificilă pentru copil, schimbările care apar fiind multiple este importantă pregătirea copilului în vederea acestei schimbări. Experiența acumulată de-a lungul anilor îmi permite să ofer câteva **sugestii** părinților în scopul reducerii impactului pe care tranziția de la învățământul primar la cel gimnazial îl poate avea asupra copilului și familiei:

- Arătați entuziasm și anticipare față de tranziția între clasele primare și cele gimnaziale. Dacă veți avea astfel de atitudini, sunt șanse mari ca și copilul să le aibă !
- Nu creați presiune sau stres inutil în ceea ce privește tranziția. Copilul trebuie să știe că aceleași practici care i-au adus rezultate în clasele primare îi vor aduce rezultate și în continuare. Puneți accent pe lucrurile care vor rămâne constante pentru a reduce eventualele temeri ale copilului, dar explicați-i și care vor fi cele mai importante diferențe. De asemenea, încercați să vă păstrați și propriile temeri sub control, pentru că de foarte multe ori agitația dumneavoastră se va transmite copilului !
- Începeți din vreme să vă ajutați copilul să-și extindă cercul de prieteni/ cunoștințe și să învețe / să- și pună în practică abilitățile sociale, abilitățile de a-și face noi prieteni.
- Începeți să-l lăsați pe copil să ia decizii cu privire la petrecerea timpului (bineînțeles cu limite). În acest mod va începe să învețe elemente de planificare a timpului, de „împărțire” între prieteni, lecții, televizor, sport și alte activități.
- Încercați să ascultați și să nu interveniți întotdeauna pentru rezolvarea unei situații. Chiar dacă de multe ori este mai ușor să faceți dumneavoastră înșivă, ca părinte, un anumit lucru, în acest mod copilul nu va învăța cum să-și rezolve problemele cu încredere în sine. Asta nu înseamnă, desigur, să nu vă mai implicați în problemele copilului: este foarte important să-l ajutați să perceapă cât mai bine situația, să vadă posibilele opțiuni și să evalueze plusurile și minusurile fiecărei decizii.
- Acordați atenție sporită provocărilor și schimbărilor fizice și emoționale prin care copilul trece în această perioadă. Puneți accent pe comunicarea cât mai deschisă cu copilul. Chiar dacă deocamdată vă spune totul, acest lucru va începe să se schimbe odată cu trecerea spre adolescență. Fiți un bun ascultător și păstrați canalele de comunicare deschise.
- Reînvățați cum să comunicați cu școala: de la comunicarea cu o sigură persoană (învățătoarea) se trece la comunicarea cu mai mulți profesori, posibil cu așteptări diferite. Identificarea persoanelor de contact din școală vă va reduce anxietatea.
- Vorbiți-i copilului despre schimbările fizice și sociale, despre presiunile pe care le simte pe planul relaționării cu colegii și profesorii, ce apar de regulă la această vârstă. Implicați-vă la fel de mult prin comunicare atât cu copilul dar și cu profesorii, / dirigintele clasei
- Continuați să insiști pe citit deoarece dacă în primii ani de școală, cititul este necesar pentru că îi dezvoltă vocabularul și capacitatea de exprimare, în ciclul gimnazial cititul devine din ce în ce mai important, întrucât materiile și metodele de predare au nevoie de susținerea elevului de a găsi, compara, analiza și sintetiza informații din mai multe surse.
- Învățați să vă implicați în relația părinte – profesor (diriginte) pentru a lămuri aspecte importante: dacă are probleme în a asimila și înțelege materia, care sunt punctele lui forte și care sunt cele mai puțin bune, asupra cărora ar trebui o concentrare sporită, dacă dă dovadă de consecvență și conștiinciozitate asupra procesului de învățare, când și la ce materii se observă un interes mai scăzut, reușește să ducă la bun sfârșit și în timpii agreeți sarcinile din timpul orelor sau aferente temelor pentru acasă etc.

Dragostea pentru copii, capacitatea de empatie, delicatețea sufletească, puterea de stăpânire de sine sunt câteva dintre calitățile pe care orice copil le caută în persoanele din jurul lui. Relațiile învățător-elev, părinte- copil, sunt de fapt un schimb de influențe între conștiințe și deprinderi între ființe umane.

Atât noi, dascălii cât și părinții avem o mare responsabilitate față de copiii. Atitudinea și strădaniile noastre vor avea efecte deosebit de importante asupra procesului maturizării copiilor.

Sperăm că, în urma tuturor activităților desfășurate, la sfârșitul clasei a IV-a elevii, alături de părinții lor, vor fi pregătiți pentru integrarea cu succes în ciclul gimnazial, care va fi privit ca o continuare firească a învățământului primar.

Bibliografie

1. Cosmovici, Andrei, Iacob, Luminița (1999) - Psihologie școlară, Editura Polirom;
2. Vernon, Ann (2006)- Dezvoltarea inteligenței emoționale prin educație rațional-emoțională și comportamentală, editura ASCR.

EROISMUL, VIRTUTEA DE A SLUJI NEAMUL PÂNĂ LA SACRIFICIU

Prof. Teompa Aviu Ștefan, Colegiul Tehnic "Dorin Pavel" Alba Iulia

Eroismul este o virtute cu valoare absolută pe care strămoșii poporului român, cei care au apărut glia strămoșească pe altarul Patriei, au cultivat-o, iar noi urmașii lor ne-am zămislit credința să le cinstim faptele și să nu lăsăm acest pământ să fie pângărit de cei nelegiuți. Ca o recunoștință eternă față de trecut, Ziua Eroilor, sărbătoare națională a poporului român, este celebrată în fiecare an, de Ziua Înălțării Domnului, mare sărbătoare creștină, care marchează înălțarea la cer a lui Iisus Hristos, la 40 de zile după Înviere. Ziua Eroilor este în memoria celor căzuți de-a lungul veacurilor pe câmpurile de luptă, pentru credință, libertate, dreptate și pentru apărarea țării și întregirea neamului.

În semn de recunoștință pentru sacrificiul suprem al ostașilor căzuți la datorie în timpul Primului Război Mondial, Tratatul de la Versailles, semnat de fostele țări beligerante, în 1919, prevedea, printre altele, obligativitatea întreținerii mormintelor ostașilor îngropați pe teritoriile statelor respective, precum și a operelor comemorative de război dedicate acestora.

În România, care a pierdut în prima mare conflagrație a secolului al XX-lea aproape un milion de militari și civili, prevederile Tratatului de la Versailles s-au concretizat prin Decretul-lege nr. 1693/4 mai 1920, care a stabilit ca Ziua Eroilor să fie sărbătorită cu prilejul Zilei Înălțării Domnului Iisus Hristos, dată decretată sărbătoare națională a poporului român.

În omagierea eroilor căzuți la datorie, un rol deosebit de important l-a avut Societatea "Mormintele Eroilor Căzuți în Război", înființată în 1919, care a devenit, în 1927, Societatea "Cultul Eroilor" și mai târziu, de la 1 august 1940, "Așezământul Național Regina Maria", sub înaltul patronaj al Reginei Maria. Acestei societăți i se datorează inaugurarea, în anul 1923, a Mormântului Ostașului Necunoscut, amplasat inițial în fața Muzeului Militar Național din Parcul Carol, dar și construirea, în perioada interbelică, a numeroase monumente și plăci comemorative în majoritatea localităților din țară.

În anul 1948, având în vedere noua conjunctură politică, prin Decretul nr. 71/1948, Ziua Eroilor a fost stabilită pe data de 9 mai, abrogându-se, astfel, prevederile anterioare. Ulterior, prin Decretul nr. 117/1975 privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război, s-a menținut prevederea potrivit căreia Ziua Eroilor era celebrată la 9 mai, cu prilejul Zilei Independenței de Stat a României și a Victoriei asupra Fascismului.

După 1990, ca urmare a demersurilor Ministerului Apărării Naționale, Ziua Eroilor nu s-a mai sărbătorit la 9 mai, ci de Ziua Înălțării Domnului. Prin Legea nr. 48/1995, se proclama Ziua

Eroilor, sărbătoare națională a poporului român, cea de-a patruzecă zi de la Sfintele Paști - Ziua Înălțării Domnului Iisus Hristos - potrivit tradiției românești. Actul a fost amendat de către Legea 379/2003 privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război, care prevede celebrarea acestei zile la aceeași dată.

La 4 mai 1920, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât, pentru prima dată, ca Ziua Eroilor să fie celebrată la praznicul Înălțării Domnului, decizie consfințită ulterior prin hotărârile sinodale din 1999 și din 2001, prin care această zi a fost proclamată sărbătoare națională bisericească.

„100 DE ANI DE LA UNIREA BASARABIEI CU ROMÂNIA” - PROIECT TEMATIC

Prof. Zoldi Veronica, Școala Gimnazială "Ion Bianu" Valea Lungă

AGUMENT:

"Poporul român n-a venit din afară, aici s-a născut...Un veac întreg, supuși și tăcuți, am purtat jugul, de un veac întreg limba noastră este oprită, un veac întreg cartea în limba natală a fost persecutată..."

(Constantin Stere la deschiderea ședinței Sfatului Țării din 27 martie 1918)

Probabil unul din cele mai înălțătoare evenimente din istoria milenară a Basarabiei este actul revenirii, în anul 1918, a jumătății estice a moșiei Mușatinilor la străvechiul pământ românesc, după anexarea ei tâlhărească de către Rusia țaristă în 1812. Acest eveniment constituie, totodată, și una din cele mai frumoase pagini din istoria românilor, prin contribuția pe care a avut-o la definitivarea unității naționale românești la sfârșitul Primului Război Mondial.

Dragostea pentru strămoșii noștri, pentru trecutul istoric al poporului nostru, pentru realizările istorice și culturale, precum și pentru personalitățile pe care le-a dat acest popor de la începuturile sale și până azi, sunt doar câteva din subiectele pe care le abordăm cu ocazia acestui eveniment.

Trebuie să facem cunoscut copiilor informații legate de istoria și strămoșii noștri tot la fel cum este obligatoriu ca să-și cunoască familia: părinții, frații, bunicii, rudele mai apropiate sau mai îndepărtate.

Basarabia a fost prima provincie care s-a unit cu patria-mamă în 1918, este un bun prilej de a aborda astfel de subiecte pe teme de istorie, ocazie cu care să transmitem copiilor sentimente de dragoste și respect pentru: limba română, țara noastră, poporul român, strămoșii noștri, pentru obiceiurile și tradițiile strămoșești, pentru istoria și eroii noștri.

„Trăiască Unirea cu România!”

SCOPUL:

- dezvoltarea și consolidarea sentimentului patriotic;
- îmbogățirea cunoștințelor istorice;

stimularea creativității și a expresivității prin interpretarea de poezii sau confecționarea unor desene, colaje.

OBIECTIVE :

Obiective cadru:

Cunoașterea unor elemente de istorie, geografie care definesc portretul spiritual al poporului român;

Stimularea dorinței de cunoaștere a realizărilor strămoșilor noștri și mândria față de trecutul istoric al acestor meleaguri și oameni.

Obiective de referință:

să (re)cunoască evenimentul istoric sărbătorit;

să manifeste afecțiune față de poporul nostru, limba română, strămoșii noștri;

să utilizeze metode simple metode și unelte simple în realizarea activității practice propuse;

să intoneze cântece patriotice;

să acompanieze ritmic cântecele;

să manifeste în timpul activităților atitudini de cooperare;

să participe cu dragoste și interes la activitățile propuse.

GRUPUL ȚINTĂ: - elevii claselor V-VIII de la ȘCOALA GIMNAZIALĂ “ION BIANU” VALEA LUNGĂ

LOC DE DESFĂȘURARE: - Școala Gimnazială „Ion Bianu” Valea Lungă
- CDI

DURATA ACTIVITĂȚII: 27 martie 2018

RESURSE:

UMANE: profesori, elevii claselor V-VIII.

MATERIALE: desene cu imagini reprezentând unirea, planșe cu figuri istorice din Basarabia, steagul Tricolor, Harta României, video proiector, laptop, CD-uri cu muzică patriotică, culori, hârtie creponată, stegulețe, diplome, premii.

METODE, TEHNICI ȘI PROCEDEE:

Explicația, conversația, expunerea, problematizarea, brainstormingul, povestirea, munca independentă, joc de rol.

EVALUAREA

Prezentarea unui Power Point- „Unirea Basarabiei cu România”

Portofoliul proiectului

PROGRAMUL ACTIVITĂȚILOR

ACTIVITĂȚI	TERMEN	RESPONSABIL
Intocmirea proiectului	23.03.2018	Prof. Zoldi Veronica
Prezentarea materialului ” 27 martie 1918 Unirea Basarabiei ”. Audierea și interpretarea Imnul Centenarului- ”MAREA UNIRE NU SE UITĂ NICIODATĂ” Viorica Macovei	27.03.2018	Prof. Zoldi Veronica
Realizarea unui panou cu desenele elevilor- „100 DE ANI DE LA UNIREA BASARABIEI CU ROMÂNIA”	27.03.2018	Prof. Zoldi Veronica

MOTIVAȚIA ELEVILOR ȘI CALITATEA ÎNVĂȚĂRII PREMISĂ A PERFORMANȚEI

Profesor drd. Ing. Ruscă Marcel, Colegiul Economic Dionisie Pop Marțian Alba Iulia

Controlul și dirijarea sistemului motivațional specific activităților de învățare reprezintă una dintre cele mai dificile sarcini ale muncii profesorului. În pofida amplelor teoretizări, stimularea motivației elevului rămâne o artă, care ține de măiestria și harul didactic al profesorului. Putem însă, în baza modelelor teoretice prezentate, să oferim câteva sugestii care să-l ghideze pe profesor, indiferent de domeniul specialității sale. Orice profesor care dorește stimularea motivației elevilor pentru activitatea de învățare trebuie să înceapă prin a-și analiza și autoevalua propria motivație, precum și modul în care își desfășoară activitățile de predare-învățare-evaluare.

Nivelul competenței profesorului, ca și gradul lui de implicare în activitatea didactică, entuziasmul, pasiunea cu care își face meseria influențează profund dinamica motivațională a elevilor.

Dacă vrei să motivezi pe cineva, trebuie să fii motivat tu însuși. Putem susține că profesorii ar putea face mai mult în direcția captării interesului elevilor chiar atunci când impulsul cognitiv este minim. Am putea apela și la impulsul de autoafirmare al elevului, arătându-i că învățarea unei discipline îi deschide perspective profesionale într-o serie de domenii prestigioase. Nu în ultimul rând, trebuie să cunoaștem domeniile de interes ale elevului și în activitatea de predare, să alegem exemple și să stabilim legături cu aceste domenii de interes.

Pentru ca activitățile de predare să fie motivante și să-i intereseze pe elevi, profesorul trebuie să gândească strategiile de predare în funcție de cunoștințele pe care trebuie să le transmită elevilor, cunoștințe declarative și cunoștințe procedurale.

Modalitățile prin care elevului i se poate capta atenția :

- începeți predarea printr-o anecdotă, o istorioară insolită legată de teoria ce urmează a fi predată;
- chestionați elevii asupra cunoștințelor lor anterioare în legătură cu fenomenul sau teoria ce urmează a fi explicată;
- prezentați planul cursului sub formă de întrebări (acest mod de a prezenta materia îi obligă pe elevi să-și focalizeze atenția asupra aspectelor importante și să caute să afle răspunsurile la întrebările puse);
- organizați cunoștințele sub formă de scheme, care permit evidențierea legăturilor dintre concepte;
- utilizați analogiile (astfel îi determinăm pe elevi să stabilească legături între un domeniu pe care îl cunosc bine și altul nou).

Motivele pentru care elevul este tentat să învețe:

- pentru o carieră de succes estimează acest lucru: 40% dintre elevi și 57% dintre profesori;
- pentru că va fi util mai departe estimează acest lucru: 43% dintre elevi și 52% dintre profesori;
- pentru că materialul este interesant și atractiv estimează acest lucru: 49% dintre elevi și 40% dintre profesori;
- pentru a lua note bune estimează acest lucru: 12% dintre elevi și 37% dintre profesori;
- datorită prestigiului profesorului și pentru că el este respectat estimează acest lucru: 47% dintre elevi și 26% dintre profesori;
- pentru că profesorul are un anumit stil de predare, apreciat de elevi estimează acest lucru: 53%.

Situație statistică despre modul cum se învață :

- elevii urmăresc predarea în mod frecvent, sunt de părere 60% dintre profesori, 44% dintre elevi;
- elevii asociază frecvent informația cu ceea ce știu deja, sunt de părere 42% dintre profesori, 38% dintre elevi;
- elevii rețin logic noile cunoștințe, sunt de părere 46% dintre profesori, 33% dintre elevi declară că fac acest lucru frecvent iar 37% dintre elevi declară că întotdeauna rețin logic informațiile;
- elevii apelează la membrii familiei sau la alte persoane pentru a învăța, sunt de părere 43% dintre profesori, 33% dintre elevi iar 21% dintre profesori și 20% dintre elevi consideră că elevii fac asta întotdeauna;

- elevii caută utilitatea celor învățate în viața cotidiană doar uneori, sunt de părere profesorii (37%) și elevii (30%);
- elevii învață pe de rost uneori, sunt de părere 39% dintre profesori și 28% dintre elevi sau rareori (ambele categorii au scoruri apropiate de 34%);
- elevii sunt de părere că activitățile extrașcolare îi ajută mult în învățare – 28,8% sau potrivit 32%; 40% dintre elevi cred că sunt și alte modalități de a reuși în viață, fără școală.

Activități dintre care îi fac pe elevi să fie mai motivați:

- ore atractive 35%, lecții aplicative 54%, climat 53%;
- profesorii au răspunsuri mai ridicate la aceste categorii (80%, 61%, 60%);
- elevii consideră că succesul la școală are legătură foarte mare cu motivația - la liceu; la gimnaziu procente sunt cu 10% mai mari);
- profesorii susțin că motivația pentru rezolvarea sarcinilor de învățare s-a îmbunătățit după derularea unor astfel de proiecte. În plus, elevii au manifestat un interes sporit de a lucra la computer pentru realizarea proiectelor colaborative.

Precizăm câteva strategii și instrumente de motivație la școală, respectiv acasă :

- cultivarea speranței (se construiește pornind de la cunoștințele de bază) progresele se produc în timp, accentuarea beneficiilor practice ale învățării, copilul este încurajat să stabilească propriile obiective, este încurajată autodisciplinarea și organizarea;
- elevul are nevoie de încurajare din partea celor din jur;
- comunicarea (implică respectul reciproc);
- angajarea imaginației;
- încurajarea automotivației și implicarea copilului în luarea deciziilor;
- cultivarea efortului.

Pentru ameliorarea nivelului de motivație, profesorul poate parcurge următoarele etape:

- Investigarea nivelului de motivație pentru învățare în școală și a modului în care elevii doresc să li se predea;
- Sondaj/chestionar și analiza rezultatelor;
- Observație și reflectare;
- Ameliorarea nivelului de motivație;
- Înțelegerea particularităților elevilor;
- Evaluarea interesului fiecărui elev pentru disciplina predată;
- Dezvoltarea unor strategii didactice;
- Evaluarea impactului noilor strategii asupra elevilor;
- Revizuire, inițierea unor noi strategii.

Câteva dintre strategiile și procedeele dezirabile de stimulare motivațională a învățării școlare utilizate de cadrele didactice:

1. profesorii îi încurajează pe elevi să găsească modalități de rezolvare a anumitor probleme / exerciții / situații (în medie 79,7%);
2. profesorii discută cu elevii despre ce ar trebui să fie învățat, despre ce așteaptă de la ei (în medie 75,5%);
3. profesorii îi încurajează pe elevi să-și exprime punctul de vedere asupra subiectelor discutate (în medie 73,9%);
4. profesorii cer elevilor să-și argumenteze punctul de vedere asupra subiectului discutat (în medie 73,2%);
5. profesorii utilizează o varietate de modele, metode și tehnici de predare (72%);
6. profesori ușurează înțelegerea unor subiecte, făcând apel la experiența de viață a elevilor (în medie 69,2%).

Concluziile cercetării sunt:

- primează motivația extrinsecă a elevilor;
- preocuparea profesorilor pentru motivarea învățării școlare este insuficientă;
- competențele pedagogice ale profesorilor sunt mai importante decât cantitatea de mijloace tehnice

disponibile.

Competențele pe care este necesar să se centreze dezvoltarea elevilor sunt:

- auto-cunoașterea (puncte tari, puncte slabe, preferințe, interese, așteptări);
- identificarea și stabilirea propriilor scopuri (auto-direcționare, alegere personală);
- planificarea / prioritizarea activităților menite a duce la atingerea scopurilor;
- auto-reglarea (afectivă, cognitivă, comportamentală);
- auto-evaluarea, monitorizarea propriului progres adiacent atingerii scopurilor;
- folosirea informațională a feed-back-ului (intern și extern) pentru îmbunătățirea propriei activități;
- asertivitatea.

Abilitățile care stau la baza auto-determinării și a dezvoltării mindset-ului de creștere sunt:

- stabilirea de scopuri;
- auto- monitorizarea;
- auto-instruirea;
- auto-evaluarea;
- întărirea/stimularea auto-administrată (pentru întărirea comportamentelor legate de auto-determinare și de competență);
- luarea deciziei;
- rezolvarea de probleme;
- auto- prezentarea/susținerea (punctului de vedere personal, a nevoilor, intereselor etc.).

Atitudinile și valorile asociate dezvoltării învățării sunt cele care facilitează adoptarea acțiunilor și comportamentelor elevilor în direcția dezvoltării autonomiei și competenței personale, a relaționării cu ceilalți și a încrederii în propria capacitate de dezvoltare a abilităților prin exercițiu (efort susținut, strategii de învățare etc.).

Calitatea în educație este ansamblul de caracteristici ale unui program de studii și ale furnizorului acestuia prin care sunt îndeplinite așteptările beneficiarilor și standardele de calitate.

Educația de calitate este oferită de instituții responsabile, ori responsabilitatea pentru asigurarea calității instituției și a programelor de formare profesională o poartă fiecare instituție, indiferent de statutul ei juridic, instituția este garantul calității educației și formării oferite de ea.

Educația de calitate este centrată pe cel ce învață, pe beneficiar, și este orientată pe rezultate/finalități și formare de competențe profesionale, ce definesc în cel mai corect mod calitatea și performanța. Educația de calitate este promovată de liderii educaționali, care asigură participarea tuturor actorilor educaționali, valorizarea resurselor umane și care respectă autonomia individuală și aspiră la autonomia instituției de învățământ.

Într-o paradigmă a educației care se centrează pe elevul aflat în contexte sociale dinamice și din ce în ce mai variate, profesorul capătă noi „valențe”. Cadrul didactic al generației actuale nu se mai erijează doar în transmițător de informații, ci se află într-o permanentă restructurare a actelor sale, îmbrăcând costumele cerute de toate rolurile avute.

În relația cu elevul, profesorul îndrumă, vindecă, sfătuiește, educă, dar poate cel mai adesea îl însoțește pe elev să-și atingă maximul de potențial cu resursele pe care el însuși le are în fiecare etapă a dezvoltării sale. De aceea, între profesor și elev se realizează un parteneriat pentru performanță. Acest parteneriat presupune, fără doar și poate, existența unui expert care aduce propria-i competență și înțelepciune drept exemplu de urmat, iar în aceasta constă rolul de mentor pe care profesorul și-l asumă. Dar, dincolo de sfaturile oferite din exterior, în parteneriatul pentru performanța elevului, profesorul actual este conștient că elevul este capabil să găsească singur răspunsuri la întrebările care îl frământă. Aici intervine latura de coach a cadrului didactic modern care îl însoțește pe elev să atingă starea optimă, punând accentul pe o viziune personală, pe autoevaluare și, mai ales, pe autoperfecționare. Profesorul actual este un practician reflexiv, care nu se preocupă doar de ceea ce transmite și de cum transmite, ci se preocupă de antrenarea elevului în cadrul procesului, de transformarea acestuia din obiect asupra căruia se exercită actul educațional în participant activ și decizional al propriei reușite.

Nu este constructiv să îi arătăm elevului greșelile și, nici măcar să îl ajutăm să le repare, după ce am identificat cauzele lipsei de performanță (atribute ale consilierii), ci, ținând cont de istoria fiecăruia, să fim pro-activi, punând accent pe punctele tari și pe realizări, ajutându-l prin metoda socratică a întrebărilor să-și găsească răspunsuri la propriile lui întrebări. De pildă, unui elev etichetat ca nefiind bun la literatură îi folosește, poate, într-o măsură mai mică să îi spun cum scriu eu texte cu caracter literar (relație de tip mentoring) sau să îi analizez textele, subliniind greșelile pe care le face, îndreptându-le împreună (relație de tip consiliere), ci este mai important să îl însoțesc să își stabilească un obiectiv (cât de important este pentru el să fie bun la literatura, cum va ști că este bun la literatură etc.), să pun lumină pe punctele lui tari (exemplu: exprimarea logică, pasiunea pentru lectură etc.) și să îl însoțesc în descoperirea propriilor lui resurse pentru depășirea cadrului de referință setat intern (de pildă, „nu sunt bun la literatură”). Astfel, profesorul-coach abordează calea pe care o deschidea în 1974 Tim Gallwey, definind coachingul, și anume „cea mai bună manieră de a ajuta pe cineva să devină un jucător mai bun nu este prin intermediul sugestiilor, ci prin punerea acelor întrebări care deschid calea învățării din experiența proprie.”

Concluzionând, profesorul ca practician reflexiv care situează elevul în centrul actului educațional este într-o permanentă adaptare, pune și dă jos măști, face un pas în spate din postura de expert, își analizează propriul act și își însoțește elevul în atingerea maximului de potențial și din postura de coach, aceea din care nu îi oferă soluții, ci îl încurajează să le găsească singur, nu-l întreabă „de ce?”, ci îl ajută să-și formuleze întrebările potrivite și relevante, stimulându-i inteligența în căutarea răspunsurilor, făcând astfel învățarea mai autentică.

Succesul școlar este un subiect aflat întotdeauna în atenția cadrelor didactice și dobândit îndelung. El este însă nu doar un indicator al reușitei actului didactic, ci și o aspirație a părinților și elevilor, situându-se între realitate și ideal. Așa cum succesul școlar reprezintă un obiectiv al mai multor părți implicate în procesul de predare-învățare, tot astfel factorii care contribuie la realizarea acestui obiectiv sau îi influențează ponderea într-o oarecare măsură sunt de mai multe proveniențe. Fiind un proces complex, învățământul necesită abordări specifice din acest punct de vedere, al asigurării calității, fiecare compartiment, instituție sau sistem având propria politică de asigurare a calității.

Calitatea este un termen atât relativ, cât și abstract, căruia fiecare dintre noi îi atribuie o interpretare diferită. Cele mai uzuale definiții folosite astăzi sunt: „Modul în care toate proprietățile unui produs, proces sau serviciu sunt conforme cu cerințele stabilite pentru el, cu cele necesare aplicației pentru care a fost proiectat”, „Abilitatea de a îndeplini toate așteptările cumpărătorului de bunuri și servicii”. Gradual, am ajuns la concluzia că nu există grade de calitate, există un concept al calității și unul al noncalității, fără alte definiții intermediare.

Oricum, calitatea nu este niciodată accidentală, ea este întotdeauna rezultatul unui efort inteligent.

Realizarea calității unui proces sau serviciu presupune existența unui complex organizațional focalizat pe îndeplinirea cerințelor stabilite pentru acel proces sau serviciu. Acest lucru este cu atât mai important cu cât este vorba despre procesul educațional, care, trebuie să recunoaștem, este un proces de importanță vitală în viața fiecărei generații, un proces care formează caractere, personalități și care modelează societatea.

Pentru asigurarea calității proceselor care se desfășoară într-o instituție de învățământ preuniversitar este necesară existența unei structuri minimale la nivel de unitate, constând într-un Consiliu (comisie) al calității, din care să facă parte atât managementul școlii, cât și toate cadrele didactice care contribuie la desfășurarea activităților educative din unitate. Acest consiliu ar trebui să aibă prerogative extinse la nivelul: stabilirii programelor de învățământ ce vor fi utilizate în școală; al manualelor ce vor fi studiate la clasă, la toate disciplinele; stabilirii standardelor de evaluare atât pentru cadrele didactice, cât mai ales pentru elevi.

Bibliografie

1. Albu, Gabriel, 2002, *În căutarea educației autentice*, Editura Polirom, Iași.
2. Cazan, A.-M., 2014 *Strategii de învățare autoreglată în context academic*. Teză de doctorat,

Universitatea din București.

3. Popenici, Șt. (coord.), 2005 *Motivația învățării și reușita socială*. București: ISE.

4. <http://www.education.com/magazine/article/five-subjects-failure-underrated/>

5. Neacșu, I. (coord.), 2012, *Studiul relațiilor dintre curriculum, competențe, motivație, învățare și rezultate școlare*

6. . Cristea, S. Dicționar enciclopedic de pedagogie, volumul I, A-C, Editura Didactica Publishing House, București 2015, p. 460- 465

7. 1. Lawrence Erlbaum, 1991. Ausubel, D., Robinson, F., *Învățarea în școală. O introducere în psihologia pedagogică*.

METODE ACTIVE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE LA CONTABILITATE

Prof. Ciocan Carmen, Colegiul Economic “Dionisie Pop Marțian” Alba Iulia

Învățarea interactiv-creativă pune accent pe învățarea prin cercetare, descoperire, pe învățarea prin efort propriu; pune accent pe gândire și imaginație creatoare.

Strategiile didactice interactive sunt recunoscute ca modalități eficiente de stimulare a potențialului creativ, atât individual, cât și în grup, promovând o metodologie care exersează capacitățile superioare cognitive ale elevilor. Astfel strategia didactică (metode și tehnici), devine rodul unei munci colective desfășurată de cadrul didactic împreună cu copiii, aceștia completând planul de lucru cu propriile interese, dorințe de cunoaștere și de activitate intelectuală. Copiii pot alege modul în care doresc să lucreze: în echipă sau individual, pot alege ce materiale didactice să utilizeze, pot opta pentru anumite metode de lucru. Astfel, având șansa de a avea asemenea opțiuni, profesorul contribuie la dezvoltarea creativității copiilor, iar strategia didactică care a luat naștere din combinarea armonioasă a tuturor factorilor implicați, poate duce la îndeplinirea obiectivelor propuse.

Interactivitatea se referă la procesul de învățare activă. În cadrul învățării, copilul își asumă rolul de subiect, de agent al propriei formări, iar noi, cadrele didactice vom fi ghid în demersurile întreprinse.

Învățământul modern preconizează o metodologie axată pe acțiune, operatorie, deci pe promovarea metodelor interactive care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității. Dintre metodele și tehnicile interactive de grup folosite la contabilitate, cu succes, sunt: metoda Mozaic, harta cognitivă, portofoliul individual/și de grup, brainstormingul, explozia stelară, metoda SINELG, metoda cubului, studiul de caz.

Avantajele acestor metode sunt: ajută elevii în învățarea metodelor și tehnicilor de lucru cu textul; dezvoltă capacitatea de exprimare, atenția, gândirea și capacitatea de ascultare activă; capacitatea de rezolvare de probleme; sporește încrederea în forțele proprii; dezvoltă capacitatea de a emite soluții imediate la problemele și sarcinile apărute; dezvoltă creativitatea, spontaneitatea, încrederea în sine.

Brainstorming, metodă denumită și “asalt de idei” poate fi utilizată cu succes în a-i determina pe copii să emită cât mai multe idei, fără ca inițial să se stabilească valoarea acestora.

Metoda cubului: presupune explorarea unui subiect, a unei situații din mai multe perspective, permițând abordarea complex și integratoare a unei teme.

APLICATIE 1- Iată o aplicație a metodei cubului la orele de contabilitate, clasa a XI-a.

Lecția: Rezultatul exercițiului

Grupa 1. Descrie! Descrieți formarea rezultatului exercițiului.

Grupa 2. Compară! Comparați cheltuielile și veniturile.

Grupa 3. Asociază! Asociați caracteristicile diferitelor tipuri de rezultat.

Grupa 4. Analizează! Analizați modul de funcționare a conturilor de rezultat.

Grupa 5. Aplică! Aplică cunoștințele despre rezultatul exercițiului și explicați de ce acesta este considerat un element de bază al entității patrimoniale.

Grupa 6. Argumentează! Argumentați necesitatea determinării rezultatului exercițiului.

Metoda mozaic(JIGSAW) - este o metodă de învățare care se bazează, pe distribuirea sarcinilor de învățare unor grupuri de elevi astfel ca în urma colaborării fiecare elev să aibă întreaga schemă de învățare. Învățarea diferențiată se bazează pe ideea că unii elevi pot cunoaște mai bine anumite aspecte ale conținutului, dar că toți elevii au aceleași cunoștințe generale despre întregul subiect.

Este foarte important ca evaluarea sau verificarea să se facă din întregul cunoștințelor acoperind toate părțile lecției. Astfel toți elevii vor fi stimulați să învețe toate părțile lecției predate de colegii lor.

Studiul de caz- metodă ce constă din confruntarea elevului cu o situație reală de viață, prin a cărei observare, înțelegere, interpretare, urmează să realizeze un progres în cunoaștere.

BIBLIOGRAFIE

- 1.Ioan Cerghit, 1983, "Perfecționarea lecției în școala modernă", Editura Didactică și Pedagogică, București
2. Miron Ionescu și Ioan Radu, 2001 Didactica modernă, Editura Dacia, București

ROLUL PROFESORULUI ÎN ORIENTAREA ȘI CONSILIEREA ELEVILOR PRIVIND CARIERA LOR VIITOARE

Prof. Croitoru Felicia Melania - Inspectoratul Școlar Județean Alba

Profesorul are un rol deosebit de important în orientarea și consilierea elevilor în vederea alegerii viitoarei lor cariere.

Orientarea și consilierea elevilor este un proces complex de pregătire și îndrumare a elevilor, în funcție de aptitudinile și interesele lor, spre acele forme de activitate școlară sau academice, care să le permită să opteze spre anumite domenii profesionale. Este necesar să se cunoască personalitatea elevului, să se realizeze educarea sa în vederea alegerii carierei, să fie informat cu privire la rețeaua școlară, la profesiile existente, să se consolideze și să se îndrume efectiv.

Educarea elevilor în vederea alegerii carierei, astfel încât acesta să efectueze opțiuni școlare și profesionale realiste, presupune transmiterea și însușirea unor informații despre diferitele domenii ale realității, formare de priceperi și deprinderi, dezvoltarea intereselor, a aptitudinilor generale și speciale, formarea unor trăsături de caracter, volitive pozitive solicitate în profesia pentru care optează elevul. Această activitate are un caracter permanent și vizează echilibrul între *ceea ce vrea, ceea ce poate și ceea ce trebuie* să facă elevul.

Conținutul obiectelor de studiu, stabilirea unei legături permanente între procesul de învățământ și activitatea social-productivă, activitatea individuală cu elevii, influența personalității profesorului constituie modalități ce mijlocesc educarea elevului.

Consilierea și îndrumarea efectivă a elevului presupune acordarea unui sfat de orientare cu caracter facultativ. Elaborarea sfatului de orientare are în vedere trecutul elevului, perspectivele de evoluție ale lui.

Cunoașterea, informarea și educarea elevilor constituie un *sistem* a cărui rezultată este consilierea și îndrumarea.

Direcțiile de evoluție vizează orientarea educativă, legătura dintre orientarea școlară și cea profesională și integrarea lor în învățământ, caracterul permanent al orientării condiționat de conturarea orientării școlare și profesionale, mobilitatea profesiunilor pe verticală - cronologic și pe orizontală - în conținut, de posibilitate a apariției unor modificări în structura persoanei, de erorile posibile în procesul orientării, de extinderea acțiunilor de orientare la nivelul întregului sistem de învățământ, de urmărirea subiecților orientați, de reorientarea școlară și profesională.

Activitatea de orientare a carierei elevilor include o serie de metode specifice de cunoaștere a personalității elevilor. Privită dintr-o perspectivă amplă, acțiunea de consiliere și orientare a carierei cuprinde patru activități de bază, și anume: *cunoașterea personalității elevilor, educarea elevului spre alegerea carierei din punct de vedere al aptitudinilor, o bună cunoaștere a rețelei școlare și a tuturor profesiilor din cadrul pieței muncii, actul propriu zis de consiliere și îndrumare a elevilor spre scopul propus.*

Cunoașterea elevilor se efectuează prin intermediul unei conlucrări cu profesorii diriginți, cu familia și chiar cu colectivul clasei din care face parte elevul. Activitatea necesită un anumit timp și se apelează la metodele așa-zis clasice de cunoaștere, cum sunt: **observația, analiza rezultatelor activității elevilor, convorbirea, teste psihologice, eșantionatul, analiza datelor biografice, autocaracterizarea și alte metode în funcție de fiecare caz în parte.**

Faza de începere a ședinței de consiliere a carierei este un prim pas în colaborarea dintre elev și profesorul psiholog, punându-se bazele de încredere, sprijin, confidențialitate și totul se inserează pas cu pas. Pentru început, profesorul psiholog trebuie să-i ofere elevului multă susținere în amplul proces de autocunoaștere a propriei personalități, care este într-o profundă etapă a transformărilor. Este indicat să-și definească într-un mod evident, clar, adevăratele obiective pe care vrea să le atingă din punct de vedere profesional. Psihologul școlar identifică și ghidează căile optime, structurează mijloacele și corelează metodele și tehnicile potrivite în vederea atingerii telurilor fiecărui elev în parte.

Ședința de consiliere și orientare școlară are un prim obiectiv, o amplă vizualizare a personalității elevului cu diverse contexte de viață, relații cu colegii, cu prietenii, cu profesorii cu părinții în diverse contexte de viață, respectiv timp liber - aici se includ unele pasiuni extrașcolare, se caută existența unor obstacole sau dificultăți care obstrucționează dezvoltarea armonioasă a personalității elevului. Toate aceste aspecte sunt cuprinse într-un interviu structurat metodic și desfășurat în timp, care se completează ulterior cu aplicarea de teste pentru interese sau cu cele de evaluare a aptitudinilor ori a deprinderilor specifice fiecărui caz în parte. De asemenea, se folosesc chestionare de interese, de motivație precum și chestionare de evidențiere a valorilor personale.

Concomitent se pot utiliza și testele de inteligență, cele de personalitate, care evidențiază un anumit profil concret al fiecărui elev în parte, luat singular, ca personalitate distinctă pentru vârsta lui.

Paralel cu metodele expuse anterior psihologul școlar uzează și de **analiza rezultatelor activității** respectiv o amănunțită evaluare a produselor lor care sunt amprentate de individualitatea Eului propriu fiecărui școlar în parte.

Aceste produse specifice pot fi: compuneri, eseuri, compoziții artistice de tip plastic respectiv picturi, desene, sculpturi, machete ori lucrări de tip artizanal, de tip muzical compoziții etc. Toate acestea încununează un anumit stil de personalitate care este unică în felul ei și posedă calități care-l individualizează pe fiecare elev în parte.

Metoda convorbirii este foarte des folosită, oferindu-ne date referitoare la anumite cunoștințe ale elevilor în diverse sfere; se face ulterior o aprofundare a stilului de personalitate, a caracteristicilor temperamentale și a stilului caracterial precum și evidențierea unor complexe, diferite opinii, aprecieri chiar unele fobii sau alte probleme strict personale sau de context cu mediul.

Ședința de consiliere se aprofundează prin întrebuintarea unor chestionare de interese prin intermediul cărora se obțin date privind aspirațiile, opțiunile pentru viitor, unele atitudini și idealuri care îl motivează pe un elev în momentul respectiv și îl conduc spre unele scopuri de viitor și îl angrenează în alegerea carierei.

Analiza datelor biografice este metoda care oferă nenumărate informații referitoare la situația elevului în cadrul familiei, referitoare la dezvoltarea personală, date ce includ unele probleme de sănătate sau diverse atitudini în raport cu activitățile școlare și extrașcolare pe diverse paliere.

Autocaracterizarea este o altă metodă de investigație psihologică foarte apropiată de analiza datelor biografice și totuși distinctă. Ea constă într-o introspecție profundă, greu accesibilă

psihologului, este practic o sursă de informații proprii asupra atitudinii elevului față de el însuși, o autoanaliză profundă corelată de o sinceritate specifică vârstei.

Metoda testelor este un instrument des întrebuițat de psihologul școlar în cadrul evaluării cât mai obiective și standardizate a unor abilități, stiluri comportamentale sau aptitudini ale elevilor, ce se cer evidențiate în cadrul ședințelor de consiliere a carierei. Aceste teste trebuie aplicate în funcție de anumite etape, în funcție de scopul vizat. Testele cele mai întrebuițate în cadrul ședințelor de consiliere a carierei sunt cele de aptitudini (aptitudini verbale, matematice, tehnice, artistice, sportive).

Finalitatea urmărită prin aceste metode trebuie să fie în acord cu o anumită atmosferă de calm, liniște în cadrul cabinetului psihologic dublată de o atitudine empatică, de echilibru a psihologului, acesta putând să creeze elevului acel nivel de confidențialitate și încredere absolut necesară în procesul de orientare spre carieră.

Aplicarea unui model de Orientare și Consiliere cu privire la dezvoltarea carierei, presupune aducerea individului în centrul preocupărilor directe ale activității consilierului simultan cu focalizarea atenției pe următoarele direcții:

- dezvoltarea personală și socială a individului:
 - autocunoașterea generală;
 - autoevaluarea potențialului intelectual;
 - înțelegerea identității sinelui, ca parte și întreg.
- dezvoltarea în planul educației și formării profesionale:
 - înțelegerea lumii educației, a rolului și finalității acesteia;
 - identificarea motivelor care dinamizează activitatea de învățare și dezvoltare intelectuală;
- dezvoltarea în planul carierei:
 - înțelegerea proceselor economice și sociale care îi sunt accesibile: familie, economie, profesie, salariu, proprietate, bani, bunuri materiale și culturale etc.;
 - înțelegerea ambianței sociale și economice în care trăiește;
 - conștientizarea valorii personale pe piața forței de muncă;
 - diversitatea conținutului muncii;
 - timp liber, activități comunitare, viața personală, familie etc.

Informarea despre posibilele rute școlare care pot fi urmate de orice elev care a absolvit un anumit nivel de învățământ, trebuie să cuprindă: denumirea școlii, adresa, numărul de telefon și fax, eventual adresa e-mail; persoanele de contact; tipurile de școli existente în diferite zone sau medii; profilurile de pregătire; condițiile de admitere; condițiile de școlarizare; dotări speciale ale școlii; calitatea pregătirii; modalitățile de a ajunge la sediul școlii.

Aceste informații trebuie oferite într-o formă sistematizată, după anumite criterii și, la cerere, în mod neutru, cu avantajele și dezavantajele fiecărei unități (de exemplu: este situată la mare distanță de casă, dar are dotări deosebite: cămin, ateliere etc.; este situată în mediul rural, dar cu condiții foarte bune de învățare și rate înalte de plasare / integrare a forței de muncă tinere etc).

Principalele mijloace utilizate în orientarea școlară și profesională, modernizate, actualizate și integrate în noile conținuturi ale învățământului sunt:

- vizitarea altor școli, universități, întreprinderi și instituții în scopul cunoașterii, informării, orientării;
- efectuarea de exerciții de autocunoaștere și interevaluare desfășurate în clasă;
- discutarea preocupărilor de timp liber, a hobby-urilor, pasiunilor personale;
- prezentarea profesiilor părinților;
- invitarea în școală de personalități, oameni de diferite profesii și prezentarea activității lor;
- analizarea diferitelor lucrări, cărți, articole, emisiuni de radio și televiziune, filme documentare, ziare specializate în reportaje economice și despre muncă, a ziarelor de reclamă și a rubricilor de anunțuri etc. care au conținuturi ajutătoare Consilierii și Orientării;
- încurajarea participării elevilor la cercurile de specialitate organizate în școală și/sau în afara acesteia;

- invitarea de directori de școli profesionale, de licee, rectori din instituțiile de învățământ superior;

- organizarea de întâlniri cu foști elevi ai școlii și care au realizări profesionale remarcabile;
- simularea în clasă a diferitelor contexte de viață și profesionale;
- organizarea de întâlniri comune elevi, părinți, profesori pe teme de Consiliere și Orientare.

Exemplific cu câteva activități de consiliere psihopedagogică ce pot fi realizate cu elevii pentru orientarea în carieră a acestora:

Activitatea 1: "Identitatea vocațională"

- Descrieți pe scurt activitatea, realizarea unor sesiuni de consiliere la clasă/de grup/individuală pe teme legate de autocunoaștere a potențialului intelectual, aptitudinal și afectiv și dezvoltarea atitudinii față de sine, de dezvoltare a capacității de informare, analiză și decizie privind cariera, a competențelor de comunicare persuasivă, a deprinderilor de realizare a Scrisorii de prezentare și CV-ului, elemente legislative de bază privind reglementările muncii în străinătate, prin utilizarea unor metode și tehnici interactive.
- Activități comune elevi-părinți în care sunt discutate posibilele opțiuni și elevul este ajutat să le aleagă pe cele mai potrivite profilului său.
- Activități comune părinți, agenți economici, diriginți, consilieri școlari; Agenții economici își prezintă produsele realizate; Experiențe concrete de muncă: Ce face mama mea? Dar tatăl meu? Valori legate de muncă prezentate de agenții economici, școală și discutate împreună cu elevii și părinții. Vizite ale elevilor din clasele a VIII-a la colegii și licee.

Activitatea 2: "Studiu sociologic privind opțiunile școlare ale elevilor"

- Descrieți pe scurt activitatea, aplicarea unui chestionar de opțiuni școlare elaborat de CJRAE Alba
- Participanți: consilierul școlar, diriginți, elevi

Activitatea 3: "Explorarea traseelor educaționale și profesionale"

- Descrieți pe scurt activitatea: în cadrul acestei activități se va face o prezentare a ofertei educaționale pentru anul școlar 2018-2019: participanții vor primi materiale informative tipărite (Îndrumător OSP editat de ISJ Alba în colaborare cu CJRAE Alba; Ghidul candidatului etc.). Se va desfășura "Târgul liceelor și meseriilor" la nivelul fiecărei zone. Liceele își prezintă oferta educațională, oferă elevilor de gimnaziu, părinților, informații, explicații, pliante cu activități desfășurate. Elevii sunt susținuți să ia decizia finală.
- Activități comune elevi, părinți, diriginți, consilieri școlari

Activitatea 4: "Târgul liceelor și meseriilor"

- Descrieți pe scurt activitatea: Se va desfășura "Târgul liceelor și meseriilor" la nivelul fiecărei zone. Liceele își prezintă oferta educațională, oferă elevilor de gimnaziu, părinților informații, explicații, pliante cu activități desfășurate. Elevii sunt susținuți să ia decizia finală.
- Activități comune: elevi - inspectori școlari, directorii unităților școlare, consilieri educativi, profesori psihologi, diriginți, profesori

Bibliografie:

1. Gabriela Lemeni, Mircea Miclea - Consiliere și orientare, Editura ASCR, Colecția consiliere școlară, Ediția a II-a, revizuită, 2010
2. Sălăvăstru, Dorina - Psihologia educației, Editura Polirom, Iași, 2004

FORMAREA INTERESULUI ȘI A GUSTULUI PENTRU LECTURĂ LA ELEVI PRIN ACTIVITĂȚI EXTRAȘCOLARE - EXEMPLE DE BUNĂ PRACTICĂ

Prof. Marinescu Sabina-Victoria, Școala Gimnazială „Toma Cocișiu” Blaj

Auzim des în jurul nostru spunându-se că elevii citesc tot mai puțin, că sunt dezinteresați de lectura particulară sau suplimentară recomandată la școală. Părinții și profesorii caută vinovații: telefonul mobil, internetul și televizorul. Este adevărat că se observă la elevi unele comportamente nedorite de imitare a aspectelor negative și o exprimare lacunară și neîngrijită atât în familie, cât și la școală, în societate ori în cercurile de prieteni. Și totuși dascălii trebuie să țină într-un fel sau altul frâiele. Ei sunt în măsură să îndrume lectura elevilor. Aceasta se poate realiza sub atenta lor îndrumare, dar și sub supravegherea părinților. Când se vorbește de îndrumarea lecturii elevilor, accentul cade pe recomandarea operelor celor mai accesibile la o anumită vârstă. Acest punct de vedere este pe deplin justificat, deoarece ferește pe elev de eforturi suplimentare, de dibuiri și chiar de pierderea inutilă a unui timp prețios pentru a se orienta singur într-un domeniu atât de bogat și de variat. Consider că formarea interesului și gustului pentru lectură se poate face și în afara clasei prin cercuri de lectură, de teatru, prin activități la bibliotecă și prin alte activități extrașcolare la care mă voi referi în continuare și care s-au desfășurat la Școala Gimnazială „Toma Cocișiu” Blaj sau în colaborare cu alte școli ori instituții, în special la proiectele educative.

Unul dintre acestea s-a desfășurat în intervalul septembrie 2010- iunie 2012 sub genericul ***Acasă la Ion Agârbiceanu și Ioan Slavici- doi scriitori ardeleni*** între Școala Gimnazială „Toma Cocișiu” Blaj, Școala Gimnazială „Ion Agârbiceanu” Cenade și Școala Gimnazială „Ștefan Bozian” Șeitin, jud Arad. Proiectul și-a propus, într-un cadru organizat, dar înafara orelor de curs, să stimuleze interesul elevilor de clasa a IV-a și de gimnaziu pentru pătrunderea în universul scrierilor a doi mari prozatori ardeleni, Ion Agârbiceanu și Ioan Slavici, să dezvolte simțul critic și artistic, creativitatea prin abordare interdisciplinară a unor tematici prestabilite, prin apropierea de lumea cărții ca o alternativă la tehnologia modernă de informație și comunicare, să cunoască lumea satului ardelean din zona Blajului și din câmpia arădeană abordată în scrierile lui I. Agârbiceanu și I. Slavici. Toate aceste activități au avut menirea de a înregistra schimbări comportamentale la elevi prin găsirea de modele în personajele descoperite prin lecturile operelor indicate de profesori în care se va ține seama de factorul *vârstă* al elevilor, de a schimba atitudinea față de lectură, de a stimula respectul față de carte și creșterea randamentului școlar, precum și mândria de a trăi într-o zonă a țării care a dat doi mari scriitori români. Prin urmare, prin acest proiect închinat celor doi prozatori ardeleni, prin activitățile pe care le-am propus spre realizare, elevii au cunoscut specificitatea unor opere literare, în vederea păstrării și prețuirii a epocii *Marilor Clasici* ai literaturii române și a-i integra pe aceștia în rândul literaturii universale.

Un alt proiect preconizat a se desfășura pe parcursul a patru ani, (2015-2019), deci în curs de realizare, este ***Case memoriale și locuri natale*** între Școala Gimnazială „Toma Cocișiu” Blaj, Școala Gimnazială „Aron Cotruș” Cergău Mare, Școala Gimnazială „Ion Pop Reteganul” Sîncel, Școala Gimnazială „Ion Agârbiceanu” Cenade, Școala Gimnazială „Ion Bianu” Valea Lungă și Școala Gimnazială „PP Aron” Blaj. Rolul proiectului este de a mijloci, prin cercetarea de teren propusă, relația între elevi și literatură, de a motiva și încuraja elevii în demersul de explorare a literaturii și, evident, să ofere rezultate școlare pe termen lung. Stimularea elevilor în ceea ce privește sfera estetică, sensibilizarea și implicarea lor în acest domeniu se impun, alături de cunoașterea unor repere ale literaturii și istoriei românilor, într-un mod neconvențional pentru descoperirea și consolidarea unor elemente ce țin, în definitiv, de propria identitate culturală. Proiectul are un important rol formativ, întrucât presupune implicarea elevilor, dezvoltarea simțului critic al acestora, lucrul în echipă

Activitățile desfășurate au constat în lansarea proiectului la Cenade, o excursie de trei zile în Moldova unde au fost vizitate următoarele case memoriale: Ion Creangă, Mihai Eminescu, Al Vlahuță, Calistrat Hogaș, Ciprian Porumbescu. În anul școlar trecut, în octombrie, am fost la

Bucium Șasa, pe urmele lui Ion Agârbiceanu, și la casa memorială a lui Avram Iancu, iar în luna mai, la casele memoriale George Coșbuc și Liviu Rebreanu. În acest an școlar, în octombrie, cadrele didactice și elevii implicați în proiect au s-au întâlnit la Roșia de Secaș cu prozatorul și folcloristul Ioan Popa, „Creangă al ardelenilor”. Întâlnirea a avut loc la casa scriitorului care le-a relatat oaspeților despre copilăria în satul natal, despre familie și săteni, aceștia constituind sursele de inspirație în cărțile Domniei Sale. S-a făcut un popas și la Lupu unde a fost omagiat poetul Aron Cotruș de către elevii școlii care îi poartă numele din Cergău Mare.

Alte proiecte desfășurate anual în școala noastră care au ca scop dezvoltarea interesului și a gustului pentru lectură sunt: unul în luna octombrie, proiect internațional în cadrul Lunii Internaționale a Bibliotecilor Școlare, în cadrul programului internațional *Uită o carte undeva* inițiat la Quebec și în 23 aprilie, în fiecare an, *Marșul cărților și al cititorilor* în cadrul Zilei Mondiale a Cărții, a Dreptului de Autor și a Zilei Bibliotecarului din România.

Numai formarea interesului pentru lectură nu este suficientă pentru a face din orice copil zburdalnic, un cititor liniștit care se cufundă ore întregi în lectura unei cărți. Pentru a face din copii cititori pasionați mai trebuie să li se formeze, cu răbdare și stăruință gustul pentru lectură. Gustul pentru lectură se poate dezvolta chiar și prin ceea ce le recomandăm elevilor să citească.

Închei prin a împărtăși opinia Ioanei Pârvulescu despre cititorul viitorului: „Cât despre mine, n-aș îndrăzni să mi-l imaginez în roz pe cititorul viitorului. Poate că e preferabil să nu aștept nimic de la el, dar să sper totul. Să sper că mi-ar putea înșela așteptările deosebit de rele”.

ROLUL COMUNITĂȚILOR VIRTUALE DE ÎNVĂȚARE

Prof. Oltean Sabina Larisa, Liceul cu Program Sportiv Alba Iulia

Întâlnim frecvent comunitățile virtuale în jurul nostru, cu roluri din ce în ce mai proeminente care interferează atât cu învățarea școlară, cât și cu dezvoltarea profesională continuă. Articolul prezintă o serie de măsuri prin care cadrele didactice supervizează dezvoltarea și consolidarea comunităților virtuale, amintind și avantajele și dezavantajele acestor comunități.

Comunitățile de învățare sunt fenomene naturale iar profesorul trebuie să urmărească identificarea lor și eliminarea factorilor care le obstrucționează sau le elimină.

Măsuri prin care cadrele didactice supervizează dezvoltarea și consolidarea comunităților virtuale, monitorizează evoluția lor și efectele benefice pentru învățare:

- În primul rând, este nevoie de mijloacele tehnice necesare colaborării la distanță și de identificarea și dezvoltarea competențelor necesare elevilor și cadrelor didactice pentru a comunica și lucra împreună cu alții în spațiul virtual.
- Dezvoltarea unei comunități necesită acordarea de timp, răbdare și spațiu pentru construirea de relații între indivizi – condiție esențială pentru a cultiva dorința indivizilor de a împărtăși cunoașterea prin testarea probității celorlalți și dezvoltarea unui sentiment de obligație reciprocă și pentru a identifica tipul adecvat de informații de împărtășit, nivelul adecvat de detaliere, membrii potriviți și tipurile adecvate de forumuri de discuții.
- Stabilirea unui set comun de norme, standarde și un limbaj care să permită transferul eficace al cunoașterii. Se stabilesc rolurile participanților și normele de conduită virtuală.
- Pentru un management eficient al cunoașterii, comunitățile se construiesc la început în jurul temelor cele mai importante pentru membrii, iar ulterior se pot dezvolta alte comunități prin aprofundarea unei anumite teme. Se propune activități simple de împărtășire a cunoștințelor.
- Coordonatorul și grupurile nucleu animă colaborarea, facilitează interacțiunile dintre membri, propun teme de discuție, încurajează. Construiesc un context care să permită elevilor să se înțeleagă între ei. Împărtășirea de idei nu este o simplă problemă de transmitere; pentru a fi inteligibilă, informația trebuie să fie interpretată nu în lumina contextului în care a fost dezvoltată, ci în cea a contextului în care va fi aplicată.

- Pentru împărtășirea ideilor sunt utilizate atât sistemele informatice, cât și comunicarea personală; împărtășirea de idei presupune prin excelență o relație directă între două persoane care asigură un context comun, implicarea și angajarea, dar odată ce aceste relații au fost stabilite, mijloacele electronice asigură un mediu prielnic pentru menținerea comunicării.
- Pentru a facilita învățarea profundă, organizarea situațiilor de colaborare în cadrul comunităților virtuale trebuie să promoveze interacțiunii între elevi, să încurajeze exprimarea ideilor proprii, interevaluarea critică între membrii grupului și comunicarea clară a ideilor către ceilalți (apud Verburg, 2002).
- Este esențial ca profesorii și elevii să înțeleagă dinamica învățării prin colaborare, pentru a putea lucra în grupuri. De asemenea, mediile de învățare trebuie să fie proiectate ca parte integrantă din contexte socio-individuale mai largi.

Avantaje ale comunității virtuale de învățare

Comunitățile de învățare răspund unor nevoi individuale: multiculturalitate, pluralism, diversitate, adecvarea la specificul cultural, comunicarea la distanță între persoane cu interese comune, adaptare la societatea și economia cunoașterii. Comunitatea virtuală de învățare permite transferul cunoașterii implicite. Prin relațiile informale dintre membri, comunitățile permit, pe de o parte, o învățare sporită și permanentă, iar pe de altă parte, o stăpânire și dezvoltare superioară a cunoștințelor. Comunitatea virtuală de învățare reprezintă un răspuns viabil pentru abordările socio-constructiviste în învățare, predare și evaluare, putând completa procesul educațional cu elementele necesare unei activități de învățare semnificative, eficiente și eficace. Organizarea activităților de învățare în cadrul comunității virtuale de învățare încurajează implicarea elevului, favorizează creșterea nivelului motivațional al acestuia și în special a celei intrinseci, centrată pe dezvoltarea de cunoștințe solide pe termen lung. „*Internetul determină schimbarea naturii interacțiunilor, reconfigurarea spațiului social*” (Stone, 1992, apud Heckscher, 1994); calculatorul are potențialul de a revoluționa însăși natura învățării, devenind un veritabil mediu de manifestare și de comunicare. Utilizată ca instrument de comunicare, “tehnologia oferă oportunități pentru extinderea procesului învățării dincolo de limitele unei săli de clasă, localitate sau țară, favorizând dezvoltarea unei bogate game de comunități de învățare formale sau informale” (Heckscher, 1994).

Comunitățile virtuale sprijină și încurajează achiziția de cunoștințe (Palloff și Pratt, 1999): motivează elevii pentru învățarea împreună; readuce pasiunea pentru explorarea de noi domenii în procesul educației; promovează învățarea prin colaborare creând o adevărată stare de sinergie; rezultatul final al cunoștințelor acumulate și împărtășite este mult superior față de implicarea independentă, individuală cu materialul de studiu. Puterea unei comunități de învățare este superioară întrucât sprijină creșterea și dezvoltarea atât intelectuală, cât și personală a membrilor săi. Învățarea are, pe lângă latura individuală evidentă, și o importantă componentă socială; noile tehnologii permit și dezvoltarea de comunități virtuale de învățare în care elevii pot accesa comunități de experți din afara școlii (Brown & Gray, 1995; Jones apud Grainne, 2007).

Dezavantaje ale comunității virtuale de învățare

Utilizarea inadecvată a computerului poate izola elevul, (singurele) „configurații sociale permise de calculator pentru învățare fiind: învățarea cu, la, pe lângă și prin calculator” (Crook, 1994, apud Grainne et al., 2007); în acest sens, există riscul ca o exacerbare a utilizării mediilor virtuale să afecteze negativ abilitățile sociale și cele de comunicare orală, scrisă sau de gestiune a mediilor tradiționale de informare. Tehnologia poate facilita o învățare autonomă, „dar mai degrabă individuală decât prin cooperare”, fapt care contrazice însăși ideea de comunitate (Thomson, 1998, apud Grainne et al., 2007). Cunoașterea transmisă prin succesiuni de emailuri se pierde odată cu încetarea acestor schimburi în cazul în care nu se folosesc forumuri de discuții (Burk, 2000). Dacă aplicația software permite doar afișarea în ordine cronologică a succesiunii de mesaje, atunci regăsirea ulterioară a soluțiilor vechi la probleme similare este anevoioasă. Indivizii din exterior interesați sau care întâmpină probleme noi nu au cunoștință despre comunitățile adhoc și nu pot beneficia de expertiza acestora. Atunci când un membru părăsește comunitatea, cunoștințele personale acumulate din experiență nu vor mai fi disponibile celorlalți. Plecarea unor membri afectează rețelele informale, determinând dispariția vechilor canale prin care comunicau membrii

când întâmpinau o problemă. Spre deosebire de locul de muncă unde este încurajată învățarea prin colaborare, învățământul se bazează preponderent pe „recunoașterea performanțelor individuale în cadrul unui mediu competitiv, iar colaborarea între elevi este uneori etichetată ca trișare” (Kaye, 1992, apud Grainne et al., 2007). Procesul educației a fost văzut mai degrabă ca o „încurajare la izolarea elevului” (Jones, 2007, apud Grainne et al., 2007), sau ceea ce învață elevul este „pasivitatea și alienarea de sine și față de alții, iar cele mai fructuoase relații cu oamenii vor fi la fel de pasive și impersonale ca și interacțiunea solitară cu computerul” (Kreuger, 1989, apud Grainne et al., 2007). Învățarea prin colaborare vine în contradicție cu tendința recentă către individualismul în rețea (Welman 2003). Utilizarea comunității virtuale în învățare în educație ridică serioase probleme de ordin etic ce țin de barierele de acces pentru cei care nu dispun de echipamentul, cunoștințele și abilitățile necesare, conducând la accentuarea diviziunii digitale; la acestea se adaugă bariere afective precum percepțiile despre tehnologie, anxietăți despre utilizarea acesteia.

Bibliografie:

Orza, Elisabeta. *Rolul TIC în dezvoltarea competențelor de lectură ale elevilor.*

POVEȘTILE ȘI ROLUL LOR TERAPEUTIC ÎN DIMINUAREA ANXIETĂȚII LA PREȘCOLARI (I)

Prof. inv. preșcolar Butaș Claudia, Liceul Teologic Greco-Catolic Blaj
Prof. Poptelecan Călin

Fiecare dintre noi am poposit pe tărâmul poveștilor. Poveștile sunt cele care, indiferent de vârstă, ne colorează viața, ne deschid orizonturi, ne stimulează creativitatea și imaginația, dezvăluindu-ne în același timp miracolele de care este capabil spiritul uman, capacitățile și patrimoniul individual de care dispunem. În decursul istoriei, cercetarea și practica terapeutică a demonstrat că poveștile fac parte din gama celor mai accesibile instrumente de lucru cu individul – copil, adolescent, adult – care favorizează regăsirea de sine, dezvoltarea abilităților de a supraviețui tumultoasei vieți, instrument optim în comunicarea cu cei care sunt mai reticenți vizavi de discuții libere, deschise, față de problemele și dificultățile cu care se confruntă.

Albert Ellis (2007) indică un aspect deosebit de important referitor la limitările cognitive specifice perioadei copilăriei mici care au ca rezultat achiziționarea unor convingeri false și iraționale despre sine și lumea înconjurătoare, care, dacă rămân necorectate, pot avea efecte extrem de dăunătoare asupra dezvoltării și sănătății ulterioare. Este esențial să intervenim eficient prin modificarea cognițiilor, emoțiilor și comportamentelor disfuncționale ale copiilor, formându-le capacitatea de a face față problemelor întâlnite de-a lungul vieții, în acest sens, cea mai eficientă metodă, în grădiniță și nu numai, este povestea.

Poveștile îi ajută pe copii să își amintească informații, întâmplări (Blenkiron, 2005; Stallard, 2005) și fac terapia cognitiv-comportamentală accesibilă celor mici care au aptitudini limitate în identificarea relațiilor cauză-efect. Insightul-cheie pentru copii este că propriile gânduri sunt personajele negative ce cauzează anxietatea lor (E., Bernard, 2006).

Copiii au nenumărate ocazii de a asculta povești. Un mediu important și cu un impact deosebit în acest sens este mediul educațional în general, cel preșcolar în cazul nostru. În grădiniță, copiii se influențează reciproc, se susțin, învață, interacționează, și astfel mediul este unul propice pentru intervenții bazate pe povești terapeutice cu efect asupra identificării emoțiilor de tip anxietate și a reducerii nivelului de anxietate.

Dacă ar fi ne imaginăm care a fost prima trăire anxioasă experiențată de om, ne-am îndrepta automat atenția asupra lui Adam și alegerii sale de a mânca din pomul interzis. Kierkegaard folosește acest exemplu în cartea sa, *The Concept of Anxiety* (1884), pentru a exemplifica în

manieră proprie cauza anxietății, aceasta provenind din faptul că Dumnezeu i-a dat lui Adam posibilitatea de a alege între a-I asculta porunca sau a o încălca. După ce Adam a mâncat din măr, păcatul s-a născut. Astfel, potrivit lui Kierkegaard, anxietatea precede păcatul, fiind premisa pentru păcatul ereditar. Poate că această explicație ne-ar putea, cel mult, oferi un punct de plecare, fără însă a ne furniza date științifice.

Copiii și adolescenții cu anxietate generalizată sunt descriși de către părinții lor ca fiind permanent îngrijorați. Ei se îngrijorează în mod excesiv în legătură cu mai multe domenii, cum ar fi performanța școlară, familia, prietenii, starea de sănătate, situații noi sau neobișnuite. Pentru a putea fi luat în considerare acest diagnostic, îngrijorarea trebuie să fie mai mult prezentă decât absentă, pentru o perioadă de cel puțin șase luni. Acești copii au o tendință persistentă de a face predicții negative și de a considera că se vor adevăra previziunile lor cele mai rele cu puțință. Spre exemplu, o fetiță de doisprezece ani era convinsă că va obține o performanță slabă la o examinare școlară, ceea ce însemna că nu va mai putea să aibă niciodată o carieră de succes. Această credință a condus la dezvoltarea unei îngrijorări cronice și a unei anxietăți foarte mari cu privire la școală, dificultate în concentrare, toate acestea contribuind la reducerea performanței academice (Rapee et al., 2011).

Deoarece de-a lungul dezvoltării lor, copiii se confruntă cu o serie de frici și anxietăți datorate schimbărilor prin care trec, evaluarea anxietății tipice față de anxietatea patologică este foarte importantă. La copiii mai mici temerile tipice sunt: teama de zgomote puternice, teama de străini și teama de separare. Mai târziu, în timpul școlarității, apar: teama de evaluare și de situații sociale, teama de boli și de răni. Pe măsură ce abilitățile cognitive ale copiilor se dezvoltă, apare și o extindere a gamei de îngrijorări și preocupări, ceea ce poate duce la dezvoltarea unei simptomatologii de tipul anxietății generalizate (Rapee et al., 2011).

La copii diferențierea dintre teamă/anxietate și anxietate patologică se realizează având în vedere severitatea simptomelor și nu pe baza aspectelor de ordin calitativ. Dacă deteriorările ce au loc în viața familială, școlară, socială a copiilor sunt semnificative și distresul marcant, atunci diagnosticul de anxietate patologică este justificat. Informațiile ce pot fi obținute de la cei apropiați – membrii ai familiei, profesori etc. – sunt esențiale în stabilirea domeniilor din viața copilului care sunt afectate și măsura în care ele sunt afectate. De asemenea, este important de știut dacă anxietatea reprezintă o problemă cu care copilul se confruntă zilnic sau o dată la câteva săptămâni sau luni, deci dacă este o teamă ocazională sau o teamă aproape permanentă legată de multe aspecte. Nivelul de vârstă și corelarea acestuia cu temerile specifice vârstei constituie un aspect important pentru a analiza dacă comportamentul copilului este sau nu exagerat. De exemplu, este tipic ca adolescenții și copiii să fie îngrijorați și anxioși, dar anxietatea și preocuparea asociate anxietății generalizate sunt foarte dificil de controlat, au un caracter pervaziv și cronic (Rapee et al., 2011).

Bibliografie selectivă;

1. American Psychiatric Association. (2013). Diagnostic and statistical manual of mental disorders (5th ed). Arlington, VA: American Psychiatric Association.
2. Alford, A. B. & Beck, A. T. (2011). Puterea integratoare a psihoterapiei cognitive. București, Editura TREI.
3. Bayer, J. K., & Beatson, R. (2013). Early Intervention and Prevention of Anxiety and Depression. *Anxiety and depression*, 40.
4. Bălan, G., (2013). Demnitatea melomanului. Bistrița, Casa de Editură Max Blecher.
5. Beatson, R. M., Bayer, J. K., Perry, A., Mathers, M., Hiscock, H., Wake, M., ...& Rapee, R. M. (2014). Community Screening for Preschool Child Inhibition to Offer the 'Cool Little Kids' Anxiety Prevention Programme. *Infant and Child Development*, 23(6), 650-661.
6. Benga, Oana; Băban, Adriana; Opre, A., (2015). Strategii de prevenție a problemelor de comportament. Cluj-Napoca, Ed. ASCR.
7. Bergoglio, J.M., (2014). Educația în slujba vieții. București, Ed. ARCB.
8. Bernard, M. E. (2008). Albert Ellis and the world of children. In 43rd Annual Conference of the Australian Psychological Society, Hobart, Tasmania.

INTEGRAREA COPIILOR CU ADHD ÎN ȘCOALA ROMÂNEASCĂ STUDIU DE CAZ

Prof. Toth Mariana, Colegiul Tehnic „Alexandru Domșa” Alba Iulia

Identificarea / detalierea problemei

Studiu de caz. Elev cu tulburare de hiperactivitate cu deficit de atenție (ADHD). Probleme de integrare școlară

Numele elevului: A.R.

Vârsta: 10 ani

Sexul: Masculin

Clasa: a V-a

Motivul întocmirii prezentului studiu de caz: elev cu tulburare de hiperactivitate cu deficit de atenție (ADHD); probleme de integrare școlară.

Date familiale. Structura și componența familiei. A.R. are 10 ani, provine dintr-o familie formată din tată sexagenar și de altă naționalitate și mamă tânără, având împreună un copil, cel în cauză și fiecare având copii și din alte căsnicii. Relația cu tatăl este în prezent lacunară, acesta neimplicându-se în mod activ în creșterea și educația lui. Copilul este afectat de neimplicarea și lipsa de afectivitate a tatălui, dar și de apatia mamei, care trebuie să aiba grijă și de ceilalți copii. Condițiile de trai material ale familiei sunt destul de bune. Spațiul locativ al casei este suficient, copiii au condiții favorabile chiar dacă mai sunt doi frați ai celui vizat cu opt respectiv nouă ani mai mari.

Date medicale. A. R. a fost înscris în școală în clasa a II- a după ce a fost mutat de la o altă școală ca fiind „ieșit din comun”. Acum este în clasa a V-a.

S-a evidențiat, de la început, prin simptome care se manifestau constant și neadecvat pentru vârsta sa: neatenție, hiperactivitate, impulsivitate. Toate acestea îl diferențiau de ceilalți elevi din clasă, de aceeași vârstă cu el. Se manifesta ca fiind foarte nerăbdător, întâmpina dificultăți în a aștepta sau a-și amâna nevoile și de multe ori acționa brusc și impulsiv. Cu toate acestea „prindea din zbor” toate informațiile primite în timpul orelor. Din păcate, temele nu le scria, iar ceea ce înțelegea din clasă, nu era aprofundat acasă prin învățare.

Conduita la lecții și în colectivul școlar. Rezultatele elevului. În ceea ce privește sarcinile școlare, elevul nu reușea niciodată să le ducă la bun sfârșit. Cu toate acestea „prindea din zbor” toate informațiile primite în timpul orelor. Din păcate, temele nu le scria , iar ceea ce înțelegea în clasă, nu era aprofundat acasă prin temele date. Oscila frecvent între activități, pierzându-și repede interesul față de activitatea în desfășurare și dedicându-se alteia. Făcea deseori greșeli din neatenție, chiar și în realizarea celor mai ușoare teme. Munca lui era dezordonată și superficială. Limbajul era destul de bogat, copilul exprimându-se bine, iar acasă, având tatăl de altă naționalitate, vorbea curent limba acestuia, fapt care făcea ca și la școală să ia note bune în studiul acestei limbi. Relațiile cu colegii erau deficitare; de multe ori, aceștia îl evitau din cauza impulsivității sale.

A. R a înregistrat mai multe eșecuri școlare din cauza tulburărilor de comportament; în prezent, este posibil să rămână corigent la patru discipline. De multe ori, absenta nemotivat, deoarece nu avea răbdare să stea la ore; participa la 2 sau 3 ore de curs, apoi pleca. Nu își pregătea niciodată lecțiile în totalitate, ci fragmentat, dezordonat, neglijent. Refuza să se implice în activitățile școlare, deoarece era evitat de colegi din cauza stării permanente de agitație pe care o manifesta. Avea aversiune și dispreț față de majoritatea disciplinelor de studiu și față de colegii care învățau bine. Era adesea agresiv cu aceștia, atât verbal, cât și fizic. Se simțea neînțeles de către părinți, care îl certau mereu pentru situația lui școlară și îl amenințau cu diferite pedepse: refuzul accesului la calculator, la telefon mobil, haine bune, bani de buzunar, dar și cu bătaia. Nu avea încredere în forțele proprii și această neîncredere s-a accentuat cu fiecare eșec școlar pe care l-a avut. Refuza consilierea oferită de diriginte, profesori sau de psihologul școlii. Tulburările comportamentale au pus în pericol evoluția sa ulterioară. Într-una din zile, colegii lui mi-au spus că

acesta s-a urcat pe fereastră în afara geamului. Am întrebat copiii: la parter? Nuuu, d-na dirigintă, la etajul III! Mi-a stat inima în loc, când am înțeles ce a făcut acest copil de zece ani!

Sigur că am chemat mama la școală și am încercat să îl facem pe acest copil să înțeleagă riscurile la care s-a supus urcându-se în exteriorul ferestrei la etajul al-III-lea. Am înțeles că el își dorea să fie în centrul atenției! Nemulțumită de măsurile luate de dirigintă, mama și-a mutat copilul la o altă școală din oraș.

Am înțeles greșeala pe care o fac părinții prin această decizie. Colegii copilului îl cunoșteau pe colegul lor și îl acceptau. În colectivul nou, avea să fie o noutate din toate punctele de vedere. Din umbră, am urmărit evoluția acestui copil. A rămas repetent la școala unde a fost mutat! Nici acolo nu a fost înțeles!

Păcat! Vorbea perfect franceza și engleza, iar matematica îi plăcea, dacă nu ar fi trebuit învățată! Pentru că acest copil nu avea răbdare să stea să aprofundeze noțiuni și să exerseze. Tatăl lui era contrariat de faptul că, atât el cât și unchiul copilului fiind ingineri și arhitecți, ar fi trebuit și cel mic să le semene.

La momentul respectiv ar fi fost eficient să se utilizeze lauda, pentru orice încercare a acestuia. Este bine să laudăm copilul, este chiar necesar, deoarece lauda sinceră îi va spori încrederea în sine, un lucru important în dezvoltarea personalității sale. Totul trebuie făcut însă cu măsură; nu trebuie să exagerăm cu laudele și recompensa trebuie să fie asociată obligatoriu cu îndeplinirea unei sarcini. Problema a fost că el șoca prin faptele lui, care însemnau ceva deosebit și neobișnuit pentru normalitatea.

Așadar, un copil cu ADHD prezintă următoarele simptome: dificultăți în concentrarea atenției; lipsă de atenție la detalii și greșeli datorate lipsei de atenție; copilul este ușor de distras; își pierde cărțile pentru școală, uită să predea lucrările la școală; probleme în terminarea temelor pentru acasă; dificultăți de ascultare; răspunde rapid, fără a aștepta ca întrebarea să fie complet formulată; dificultăți în a urma comenzile mai complexe ale adulților; lipsă de răbdare; agitație permanentă, pare întotdeauna că vrea să părăsească încăperea; îi întrerupe pe ceilalți; vorbește prea mult și are dificultăți în a se juca în liniște.

În concluzie, educarea unui copil cu deficit de atenție (cu sau fără hiperactivitate) este o adevărată piatră de încercare pentru orice profesor. Este necesară depistarea la timp a acestei tulburări de către un specialist, pentru stabilirea unei terapii care să vină în sprijinul dezvoltării copilului și integrării acestuia în colectivitate. Deosebit de important este tratamentul adecvat administrat copiilor cu ADHD. Terapia combinată (tratament medicamentos și terapie comportamentală) trebuie să fie individualizată, pentru a sprijini copilul în dezvoltarea sa ulterioară; din tratament nu trebuie să lipsească antrenamentul abilităților sociale, adaptarea programului educațional al copilului și consilierea părinților acestor copii. Terapiile aplicate copilului cu ADHD îl ajută pe copil să își controleze agresivitatea, să își modeleze comportamentul social și să fie mai eficient în activitatea școlară. Psihoterapia ajută copilul în constuirea stimei de sine, reducerea gândurilor pesimiste și îmbunătățirea capacității de rezolvare a problemelor. Comportamentul copilului trebuie monitorizat, urmărindu-se progresul școlar, starea memoriei, relațiile cu colegii și cu copiii de aceeași vârstă, interacțiunile familiale. Tratamentul pentru ADHD este de lungă durată, iar rezultatele diferă mult de la individ la individ. Și, din păcate, părinții obosesc în a fi permanent atenți cu copilul lor și mai uită să meargă la doctor sau să îi administreze tratamentul și apar, inevitabil, problemele.

Bibliografie:

***, *Managementul clasei pentru elevii cu ADHD - ghid pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar*, Colecția New School, Didactica Publishing House, 2008;
Cucu-Ciuhan, G., *Psihologia copilului hiperactiv*, Editura Sylvi, București, 2001.

METODE DE CUNOAȘTERE A ELEVILOR

Prof. inv. primar Șovrea Maria, Școala Gimnazială Ion Bianu Valea Lungă

Practica pedagogică demonstrează că în domeniul instrucției și educației, strategiile didactice identice generează rezultate diferite, în funcție de caracteristicile individuale și de vârstă ale educaților, nivelul intelectual, structura aptitudinală, opțiunile profesionale, atitudinile și convingerile proprii, determinând o receptare și prelucrare diferențiată a mesajelor transmise.

Pentru o acțiune eficientă, orice educator trebuie să renunțe la tipare unice și la prejudecăți, și să-și direcționeze acțiunea bazându-se pe cunoașterea capacităților, intereselor și atitudinilor elevilor, pe cunoașterea reprezentărilor și sentimentelor acestora la vârste diferite, folosind mijloace eficiente de influență și formare. Acțiunea pedagogică devine eficientă numai dacă procesul de formare se realizează urmărindu-se aptitudinile și caracteristicile generale de personalitate, asigurându-se concordanța dintre caracteristicile persoanei și obiectivele procesului formativ.

Tendința actuală de individualizare a formării și instruirii, motivată prin diferențele dintre capacitățile și structurile de personalitate ale elevilor, impune dezvoltarea la profesori a *simțului diagnostic* și utilizarea unor *metodologii adecvate de cunoaștere*. În acest scop, educatorul trebuie să determine, printr-un procedeu de diagnosticare, caracteristicile specifice fiecărei individualități, pentru ca apoi să poată proiecta condițiile cele mai potrivite de desfășurare a activităților didactice, să selecteze cele mai adecvate acțiuni de asistență și intervenție. Atunci când limitele competenței sale nu permit precizarea unui diagnostic adecvat, se impune colaborarea cu psihologul.

James R. Okey (1970) consideră că *fiecare profesor* trebuie să-și pună câteva întrebări importante: a) *cum poate să dobândească cunoștințele despre capacitățile fiecărui elev*; b) *care sunt cunoștințele de acest fel de care are nevoie*; c) *ce fel de decizii cu privire la procesul instructiv poate lua dacă dispune de asemenea cunoștințe*.

Pentru a diagnostica și a interveni adecvat, el trebuie mai întâi să *identifice precis dificultățile de învățare*. Nu este suficient să se cunoască faptul că elevul are dificultăți la matematică, ci trebuie să stabilească faptul că acesta nu poate aduna fracții cu numitori diferiți. Nu este suficient să se spună că un elev nu cunoaște un anumit capitol al fizicii, ci să arate că nu știe să alcătuiască un circuit electric în serie care să funcționeze corect.

Profesorii pot fi puși în situația de a stabili mai multe feluri de diagnostice ; dintre acestea, autorul se oprește mai întâi la diagnosticul orientat spre elevii cu eșecuri la învățatură. Dacă un elev eșuează într-o anumită sarcină de învățare, aceasta poate însemna că nu a dobândit comportamentele prealabile necesare îndeplinirii sarcinii date. În asemenea situații, profesorul trebuie să cunoască sarcinile de învățare care preced sarcina ce nu a putut fi îndeplinită. De exemplu, dacă un elev nu poate rezolva o problemă cu enunț verbal ce presupune calcularea vitezei unui obiect cunoscându-se distanța și timpul, înseamnă că el are dificultăți în rezolvarea sarcinilor prealabile. Aceste sarcini cuprind deprinderea de a multiplica numerele și de a înlocui expresiile simbolice cu valori numerice. Prima treaptă în diagnosticarea și tratarea dificultăților de învățare este să se descopere dacă elevul poate îndeplini fiecare dintre sarcinile prealabile.

În același fel trebuie să se procedeze și pentru diagnosticarea elevilor cu succese școlare. Dacă obiectivul unei lecții este ca elevii să descopere principiul după care, atunci când se amestecă două lichide cu temperaturi diferite, cantitatea de căldură pierdută este egală cu cantitatea de căldură câștigată, după ce unii elevi au învățat înaintea altora să măsoare masa lichidului, profesorul trebuie să decidă care este pasul următor pe care acești elevi trebuie să-l facă, ceea ce presupune o diagnosticare anterioară.

Un alt tip de diagnoză permite *plasarea optimă și cât mai timpurie a elevilor în cadrul activităților instructive*. Dacă un profesor de matematică vrea să-i învețe pe elevi terminologia și operațiile referitoare la mulțimi, va constata că unii elevi știu aceste lucruri mai bine, iar alții sunt în măsură să alcătuiască mulțimi specifice de obiecte sau numere, dar nu pot să determine reuniunea sau intersecția a două mulțimi, iar pentru câțiva problema mulțimilor este complet nouă. În acest caz profesorul va trebui să situeze fiecare elev la locul potrivit în cadrul activităților de instruire,

plasare care implică stabilirea unui diagnostic și a unei prescripții pedagogice. Pentru rezolvarea acestor situații, profesorul are nevoie de o diagramă a instruirii. În această diagramă se vor specifica capacitățile pe care trebuie să și le însușească elevul pentru atingerea obiectivelor pedagogice propuse și să descrie succesiunea însușirii lor. Pentru a cunoaște capacitățile fiecărui elev, profesorul va construi mai multe probe pentru testarea fiecărei sarcini dintr-o „ierarhie a procesului de învățare”, iar rezultatele vor indica ce sarcini pot sau nu pot fi îndeplinite de fiecare elev în parte. Ceea ce interesează în acest caz nu sunt rezultatele medii obținute de elevii unei clase și nici rezultatele unui elev, de exemplu faptul că a rezolvat șapte probe din zece. Ceea ce are importanță este determinarea sarcinilor din „ierarhia procesului de învățare” care au fost îndeplinite sau nu de elevul respectiv. Determinându-se cu ajutorul testelor capacitatea elevilor de a rezolva fiecare sarcină din „ierarhia procesului de învățare”, profesorul poate alcătui pentru fiecare elev o diagramă care să reprezinte această ierarhie. Pe baza acestor diagrame, el poate decide ce sarcini trebuie să realizeze fiecare copil pentru a ajunge la sarcina finală. Din păcate, există puține „ierarhii ale procesului de învățare” pe care profesorii să le poată folosi în activitatea practică, una din sarcinile cercetării psiho-pedagogice fiind realizarea unor asemenea diagrame pentru fiecare obiect de studiu existent în programa școlară.

Pe baza cercetărilor experimentale realizate de R. Rosenthal și L. Jacobson (1968), Bonnoil, Caverni și Noizet (1972), Gilly (1972), Radu, L. (1983) se evidențiază câteva *aspecte care influențează negativ evaluările realizate de profesori*:

Lipsa de competență și subiectivismul s-au dovedit a fi dăunătoare. Aprecierea profesorului este frecvent însușită de majoritatea clasei și generează o opinie colectivă. Etichetarea negativă poate duce la „stigmatizare” și apoi la „demotivare” școlară;

Modul de evaluare a cunoștințelor este influențat adesea de imaginea pe care profesorul și-o face despre nivelul elevului. Atributele de elev bun, mijlociu sau slab influențează notarea pe baza opiniei că elevii buni nu pot avea decât performanțe bune, în timp ce elevii slabi nu se pot plasa decât la un nivel scăzut al performanței;

Elevul este văzut numai prin prisma statutului său de școlar – dincolo de această apreciere, el este perceput mai ales sub aspectul defectelor sale, celelalte însușiri fiind mai mult sau mai puțin evidențiate. Atributele prin care profesorii diferențiază elevii sunt legate de *reușita școlară* (inteligență, memorie, atenție etc.); celelalte aspecte ale personalității (emotivitate, stăpânire de sine, onestitate, deschidere socială etc.) nu produc diferențe în evaluare, portretele asemănându-se foarte mult între ele. Elevul este privit prin filtrul unei optici profesionale, ceea ce contribuie în mare măsură la distorsionarea evaluărilor prin exigențele profesiei.

În cunoașterea psihologică se pune problema *semnificației* informației obținute, dacă aceasta reprezintă *esențialul*, care poate permite *identificarea* caracteristicilor fundamentale și *diferențierea* acestora.

Pe lângă posibilitatea unei *cunoașteri empirice*, realizată în timpul activităților cotidiene, utilizându-se observații implicite și limbajul comun, există și o *cunoaștere sistematică*, realizată cu mijloace științifice, mult mai obiective (observație explicită, convorbirea, anamneză, ancheta, chestionarul, testele etc.).

Cunoașterea elevului trebuie să se realizeze urmărindu-se atât evoluția sa în timp, cât și nivelul de reprezentare a caracteristicilor sale la un moment dat. În primul caz organizarea investigației se va realiza folosindu-se *metoda longitudinală* (investigația retrospectivă), în cel de-al doilea caz – *metoda transversală* (cunoașterea structurii psihologice), (Holban, I., 1978). Îmbinarea celor două forme de abordare în cunoaștere oferă profesorului posibilități de intervenție eficientă și eliminarea multor erori posibile în evaluarea elevilor.

Metode de cunoaștere

Înainte de prezentarea unor metode specifice de cunoaștere a elevilor, se impun câteva precizări în legătură cu posibilitatea cunoașterii psihologice.

a) în primul rând se impune să subliniem faptul că psihologia este o știință probabilistă, iar prin cunoașterea psihologică nu se ajunge la certitudine, fiind doar o cunoaștere *probabilistică*. Din această cauză, în domeniul psihologic nu vom putea stabili un diagnostic definitiv, ci doar un

pronostic, care va trebui să fie elaborat pe termen scurt, pentru a evita erorile predictive datorate evoluției în timp a subiecților, modificările, uneori spectaculoase, determinate de multitudinea și complexitatea factorilor implicați în schimbare.

Cunoașterea în domeniul aptitudinilor este mai avansată, precizia în măsurare fiind mult mai mare față de alte aspecte ale personalității, în care nu putem fi siguri de autenticitatea reacțiilor persoanei. Când se pune problema cunoașterii trăsăturilor de caracter, de exemplu, subiecții activează mecanisme de apărare, etalează doar aparențe în spatele cărora ascund trăsăturile autentice. Pentru evitarea acestor neajunsuri s-au înregistrat reacțiile subiecților în situații imaginate, pentru a releva aspecte ale personalității fără ca aceștia să conștientizeze scopul urmărit. În acest fel au apărut și s-au dezvoltat testele proiective, majoritatea bazându-se pe concepții psihanalitice.

Dar și aceste instrumente prezintă dezavantaje, deoarece trebuie demonstrată corespondența dintre manifestările subiecților în situația imaginară și cea reală, iar interpretarea presupune o teorie elaborată asupra motivației și a modului în care ea se exprimă (Cosmovici, A., 1972, 1985).

b) Există divergențe în legătură cu metodele utilizate în psihologie, precum și în legătură cu valoarea acestora. Fără a intra în analiza acestor puncte de vedere, subliniem faptul că tendința unanim acceptată este de împărțire a metodelor de cunoaștere în două categorii: *metode clinice* (observația, convorbirea, metoda biografică) și *metode psihometrice sau experimentale* (experimentul, testul și chestionarul).

Diferența fundamentală dintre cele două categorii de metode apare în funcție de *scopul urmărit, de gradul de precizie și obiectivitate* în cunoaștere.

Din punctul de vedere al scopului, metodele clinice își propun o cunoaștere cât mai amănunțită a persoanei și explicația evoluției sale, în timp ce metodele psihometrice se orientează spre stabilirea rangului persoanei, poziția sa în raport cu o populație normală. Aceasta face ca orientarea predominantă în cazul metodelor clinice să fie cea *calitativă*, iar în cazul metodelor psihometrice – interpretarea predominant *cantitativă*.

În legătură cu gradul de precizie și obiectivitate, metodele psihometrice - folosind verificări statistice riguroase – sunt mult mai exacte, specificându-se de fiecare dată limitele de eroare. Metodele clinice prezintă un grad de obiectivitate și precizie mai mic, deoarece sunt lipsite de criterii precise de interpretare, ele depinzând de subiectivitatea celui care face analiza.

În psihologia aplicată se manifestă tot mai mult tendința de apropiere a celor două metode, îmbinarea ambelor categorii și evitarea unilateralității, care nu poate fi decât dăunătoare. Interpretarea cantitativă și calitativă a rezultatelor obținute prin metode psihometrice oferă atât posibilitatea ierarhizării subiecților în funcție de performanță, cât și explicarea modului de obținere a performanței. Metodele clinice s-au perfecționat, găsindu-se mijloace de standardizare a interpretărilor și comparații în condiții mai exact determinate.

Metoda observației este una din cele mai vechi metode utilizate în cunoașterea psihologică și *constă în urmărirea atentă și sistematică a comportamentului unei persoane cu scopul de a sesiza aspectele sale caracteristice*.

Paralel cu desfășurarea activităților curente, profesorii au posibilitatea realizării unor *observații spontane*, sesizând calitatea prestațiilor, greșelile cele mai frecvente care apar în rezolvarea unor probleme, manifestările de neatenție sau indisciplină etc. Noi trăim înconjurați de oameni, și îi observăm constant, având câteva idei despre modul cum aceștia reacționează în unele situații. Dezavantajul constă în faptul că adesea credem că știm deja multe despre un domeniu, că cercetarea nu mai este necesară pentru că faptele sunt evidente sau că o cunoaștere particulară este greșită pentru că nu este în concordanță cu propria experiență.

Dar, experiența personală nu este totdeauna un bun indicator. Observațiile noastre sunt de obicei întâmplătoare, nu suntem sistematici, nu notăm fiecare incident și nu-l descriem într-un mod obiectiv, imparțial. Noi ne formăm *impresii* despre cum se comportă oamenii, ceea ce este uneori corect, uneori nu. Observațiile ocazionale ne conduc frecvent la concluzii greșite. Din aceste cauze, observațiile ocazionale, chiar și la cei mai grijulii oameni, nu pot înlocui *observațiile sistematice* prin care se urmărește identificarea fiecărei surse de eroare. Simpla percepție a faptelor

trebuie prelungită prin stabilirea semnificațiilor pe care acestea le poartă. În consecință, observatorul trebuie să clasifice și să încadreze informația în anumite concepte științifice.

Trecerea de la observația spontană la *cea sistematică* presupune respectarea unor *condiții* care vor asigura înregistrărilor o precizie și o exactitate mult mai mari.

a) Orice observație sistematică debutează cu stabilirea cât mai exactă a *scopului* propus – ce urmărim să observăm, care sunt aspectele comportării care interesează, în ce situații sau momente specifice se manifestă ele. Prima sarcină este de a decide ce trebuie înregistrat. Uneori este ușor să înregistrezi cum vorbește un elev, ce spune, dar fiecare act al vorbirii implică o înlanțuire de cuvinte, o viteză a pronunțării, un ton folosit, un număr de pauze între cuvinte etc. În consecință, cercetătorii care studiază vorbirea analizează ore întregi două-trei minute de conversație. În timp ce discută, subiecții folosesc o varietate de gesturi și expresii mimice sau alte manifestări emoționale.

Pentru a realiza o observație reușită este important să decidem ce aspecte ne interesează mai mult și apoi să stabilim o metodă simplă de înregistrare a comportamentului observat. Realizarea unei *grile de observație*, a unei liste de rubrici care să faciliteze înregistrarea și clasificarea datelor va contribui decisiv la selectarea unor aspecte semnificative. De exemplu, în legătură cu atenția unui elev, putem stabili inițial o listă de aspecte: capacitatea de concentrare sau de fluctuație, mobilitatea sau inerția, volumul etc. Pe baza acestei grile de observație, simpla constatare a faptelor este urmată de un proces de conceptualizare care va înlesni o integrare corectă a acestora într-un sistem de interpretare.

b) Contactul prelungit cu elevii oferă profesorului posibilitatea realizării unor *observații numeroase în condiții cât mai variate*. În acest fel se evită atribuirea unor trăsături pe baza unor observații întâmplătoare, ocazionale, și ne putem lămurii asupra constanței acestora. Nu este același lucru dacă un elev manifestă ocazional o atitudine agresivă față de un coleg sau un profesor pentru că s-a simțit frustrat într-o situație de joc sau de evaluare, sau dacă atitudinea se manifestă frecvent în majoritatea situațiilor cu care acesta se confruntă. În primul caz putem vorbi de manifestări pasagere, care depind în mare măsură de situație, în cel de-al doilea caz de manifestări constante, determinate de structura sa psihologică. Constanța comportamentului într-o mare varietate de situații reprezintă aspectul important care trebuie reținut pentru interpretare.

c) În orice observație trebuie să *notăm cât mai exact faptele* și să le separăm de eventualele *interpretări*. Noi trăim într-un univers al semnificațiilor și avem tendința involuntară de a aprecia conduitele altora pornind de la sine, utilizând măsuri proprii de evaluare. Acest aspect devine evident atunci când îi apreciem pe alții prin contrast. De exemplu, o persoană foarte meticuloasă și ordonată vede prin contrast absența acestor însușiri la ceilalți, le exagerează importanța și semnificația lor reală.

Utilizând observațiile curente, fiecare profesor își formează o imagine despre elevi. În formarea acestei imagini el este înclinat să generalizeze pornind de la sine sau de la rezultatele pe care elevul le obține la disciplina sa. Această optică trebuie să fie atenuată prin reunirea informațiilor obținute de la profesori diferiți, care să contribuie la formarea unei imagini unitare.

Fișa școlară este un instrument cu ajutorul căruia putem sintetiza informația relevantă despre elev și obține o imagine autentică a acestuia.

Este important să se stabilească o metodă simplă de înregistrare a comportamentului observat, iar observatorii trebuie să fie în acord cu ceea ce se întâmplă. De exemplu, categoria „prietenie” nu este prea folositoare pentru a fi observată, pentru că adesea este dificil să decizi dacă un act este sau nu prietenesc. Din această cauză observatorii vor folosi mai ales categorii specifice, cum ar fi „zâmbetul adresat unei persoane”, „oferta de a împrumuta anumite obiecte” etc. Pe baza lor, ei pot decide mai târziu dacă acestea sunt sau nu indicatori ai prieteniei.

Observația nu se încheie după înregistrarea datelor, ci continuă cu interpretarea acestora pentru a diferenția aspectele caracteristice de cele aparente, neesențiale. Interpretarea corectă se va putea realiza numai prin raportarea unei conduite la ansamblul informațiilor consemnate. Pentru ușurarea interpretării se poate apela la *tabele de analiză a comportamentului*.

În interpretarea observațiilor trebuie să se țină seama de situație, de atitudinile subiectului, pentru a nu scăpa motivația actelor de conduită. Pentru clarificare, informații utile aduce metoda convorbirii.

Convorbirea este o *conversație între două persoane, desfășurată după anumite reguli metodologice, prin care se urmărește obținerea unor informații cu privire la o persoană, în legătură cu o temă fixată anterior.*

De la început vom preciza că pentru a fi metodă științifică de cunoaștere, convorbirea trebuie să fie *premeditată*, să aibă un *scop* bine precizat care să vizeze *obiective psihologice* și să respecte anumite *reguli*.

Convorbirea se poate desfășura *liber*, fără o formulare anterioară a întrebărilor, sau *standardizat*, când întrebările sunt fixate dinainte și nu pot fi modificate în timpul conversației. Indiferent de forma sa, convorbirea trebuie să vizeze evidențierea unor detalii referitoare la interesele și aspirațiile elevilor, trăirile lor afective, motivația diferitelor conduite, trăsăturile de personalitate ale acestora.

Sunt mai multe aspecte de care trebuie să ținem seama atunci când utilizăm convorbirea, pentru a se asigura de *veridicitatea și autenticitatea* datelor obținute:

- *câștigarea încrederii elevilor*, eliminarea oricăror suspiciuni, care depinde de tactul profesorului, de abilitatea acestuia de a-i convinge că nu există riscuri, iar colaborarea nu poate fi decât benefică;
- *menținerea permanentă a interesului* în timpul convorbirii, care se va realiza prin aprobarea relatărilor, evitarea unor atitudini critice care pot provoca blocaje sau reacții de apărare;
- să existe o preocupare permanentă pentru stabilirea *sincerității răspunsurilor*, deoarece subiecții manifestă tendința de a da răspunsuri care să-i pună într-o lumină favorabilă;
- în timpul convorbirii se vor *observa atitudinile și expresiile* subiectului, ceea ce va permite decodificarea sensului afirmațiilor și sinceritatea răspunsurilor ;
- se va evita adresarea unor *întrebări sugestive*, care influențează rezultatele în vederea obținerii unor răspunsuri dorite;
- trebuie să existe o preocupare permanentă pentru menținerea unui *climat destins*, de *încredere reciprocă*, pentru a evita instalarea *emotivității*, care este o piedică importantă, mai ales atunci când se abordează probleme delicate care fac parte din intimitatea persoanei;
- *înregistrarea* convorbirii se va face cu multă discreție, putându-se folosi diferite mijloace de înregistrare, însă se preferă notarea manuală, cât mai fidelă, pentru a nu determina anumite rețineri în relatare.

Reușita metodei este asigurată de măiestria și experiența practică în dirijarea conversației și de cunoștințele teoretice din domeniul psihologiei și pedagogiei. Interpretarea rezultatelor nu ridică probleme deosebite atunci când convorbirea a fost bine proiectată și dirijată.

Bibliografie:

- Ababei, Camelia- "Cunoașterea elevului și învățarea personalizată"- Ed. Rovimed Publishers București, 2010
- Druță, Maria-Elena- "Cunoașterea elevului"- Ed. Aramis, 2006

ÎN LUMEA CĂRȚILOR - PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ

*Prof. înv. preșc. Petruța Angela, Cioancă Ramona
G.P.P. Step By Step Nr. 12, Alba Iulia*

TEMA ANUALĂ: Cum este, a fost, va fi aici pe Pământ?

SUBTEMA: Cartea, comoară pentru suflet

TEMA ZILEI: Prietenii cărților

GRUPA: mijlocie

FORMA DE REALIZARE: Activitate integrată de o zi

TIPUL ACTIVITĂȚII: Mixt

MIJLOACE DE REALIZARE: jocul, lectura educatoarei, jocuri-exercițiu, lipire

SCOPUL: stimularea interesului pentru carte, ca izvor de cunoaștere și consolidarea deprinderii de îngrijire și folosire corectă a acesteia, prin audierea unei povești și exersarea capacităților și deprinderilor matematice și practice

ELEMENTELE COMPONENTE ALE ACTIVITĂȚII INTEGRATE

1. ACTIVITĂȚI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ

1. Întâlnirea de dimineață: „Prietenii cărții”- salutul, prezența, calendarul naturii, împărtășirea cu ceilalți, noutatea zilei.

2. Rutină: „Să îngrijim cărțile” (deprinderea de a răsfoi cu grijă cărțile, de a le așeza la locul lor)

3. Tranziție: Cine are carte, are parte (cântec).

2. ACTIVITĂȚI LIBER ALESE

ALFABETIZARE:

Tema: „Clubul cititorilor” - citim, răsfoim cărți, discutăm

JOC MANIPULATIV:

Tema: „Așa da, așa nu!” – trierea aserțiunilor (cum utilizăm cărțile)

ARTĂ:

Tema: „*Semne de carte*” – elemente grafice, desen

CONSTRUCTII:

Tema: „Rafturi pentru cărți” – constructii din cuburi, trusele Arco si Lego, jetoane cu cifre, cărți.

3. ACTIVITĂȚI PE DOMENII EXPERIENȚIALE

DOMENIUL LIMBĂ ȘI COMUNICARE: „Cărțile Codruței” (lectura educatoarei).

DOMENIUL ȘTIINȚĂ (Activitate matematică) – „Biblioteca” – exerciții-joc de numerație în limitele 1-5

DOMENIUL OM ȘI SOCIETATE (Activitate practică) – „**Prima mea carte de matematică**” (aplicație).

4. ACTIVITĂȚI RECREATIVE

Tema: „*Cartea buclușă*”

Mijloc de realizare: joc de mișcare

Scopul: dezvoltarea atenției și a deprinderii de a executa mișcări motrice de bază

ALA- COMPORTAMENTE URMĂRITE

ALFABETIZARE:

- să răsfoiască cu grijă cărțile;
- să „citească imagini din cărțile puse la dispoziție”;
- să discute cu colegii pe baza imaginilor observate în cărți.

JOC MANIPULATIV:

- să descrie imaginile puse la dispoziție;
- să identifice comportamente pozitive și negative legate de utilizarea cărților;
- să trieze și să lipească imaginile respectând sloganul AȘA DA! sau AȘA NU!

ARTĂ:

- să utilizeze corect instrumente de scris (creioane colorate, carioci);
- să realizeze semne de carte cu desene decorative sau personaje îndrăgite.

(OPȚIONAL): CONSTRUCTII

- să construiască rafturi pentru cărți folosind cuburi de lemn, piesele truselor Arco și Lego, etc.
- să numere, așezând pe rafturi atâtea cărți cât indică cifra de pe jeton.

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ:

- Să participe la activitățile de grup, inclusiv la activitățile de joc, atât în calitate de vorbitor, cât și în calitate de auditor;
- Să audieze cu atenție un text, să rețină ideile acestuia și să demonstreze că l-a înțeles;
- Să numere de la 1 la 5, recunoscând grupele cu 1-5 obiecte și cifrele corespunzătoare.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE PE DOMENII EXPERIENȚIALE**DOMENIUL LIMBĂ ȘI COMUNICARE:**

- să urmărească cu atenție firul poveștii prezentate de educatoare;
- să identifice trăsături ale personajului din poveste;
- să identifice comportamente pozitive și negative ale personajului principal;
- să-și exprime părerile și sentimentele despre mesajul transmis de textul povestirii.

DOMENIUL ȘTIINȚĂ:

- să numere crescător și descrescător în limitele 1-5;
- să alcătuiască mulțimi de obiecte de același fel, respectând criteriul culorii;
- să numere prin încercuire elementele din fiecare mulțime, folosind numeralul cardinal;
- să raporteze numărul la cantitate și cantitatea la număr;
- să alcătuiască mulțimi care să aibă tot atâtea elemente, prin punere în corespondență.

METODE ȘI PROCEDEE: lectura educatoarei, conversația, explicația, exercițiul, jocul.

MIJLOACE DIDACTICE: trăistuța cu povești, marioneta Ovi cel organizat, jetoane cu cifre, jetoane magnetice reprezentând cărți de diverse culori, markere whiteboard, tabla magnetică etc.

SCENARIUL ZILEI

Întâlnirea de dimineață debutează cu salutul adresat de educatoare și apoi de copii: „**Bună dimineată!**”. În continuare copiii vor recita poezia „Gărdulețul”, executând mișcările sugerate de textul poeziei. Se face prezența copiilor, iar apoi vor completa „**Calendarul naturii**”.

Noutatea (tema) zilei va fi realizată prin apariția lui Ovi cel Organizat, care le va aduce copiilor în dar o trăistuță fermecată cu povești, iar cartea cu povești este o carte personificată, care ilustrează pe copertă tristețea.

Educatoarea le propune copiilor să afle împreună motivul tristeții lui și găsirea unei soluții.

La sectorul **Joc manipulativ**, copiii vor alege imagini, vor discuta și le vor tria pentru a realiza două postere, ilustrând comportamente pozitive și negative legate de utilizarea cărții.

La sectorul **Alfabetizare** copiii vor citi și răsfoi cărți îndrăgite, legând mici discuții despre acestea. La sectorul **Artă**, copiii vor realiza semne de carte, decorându-le cu elemente grafice și personaje îndrăgite.

După realizarea sarcinilor în fiecare sector, prin tranziție se va face trecerea spre activitatea pe domenii experiențiale. Aici, copiii vor audia povestea „Cărțile Codruței”, vor răspunde la întrebările legate de poveste și, împreună cu Ovi cel organizat vor face ordine în bibliotecă, sortând, numărând și așezând cărțile la locul lor.

La cea de a doua activitate, fiecare copil va realiza prima lui carte ilustrată, în care vor lipi pe fiecare filă a cărții atâte imagini cât indică cifra.

În cadrul programului distractiv, copiii se vor juca jocul „Cartea buclucașă”, în care vor executa mișcări motrice de bază, în funcție de sarcinile jocului.

La finalul zilei, educatoarea va face aprecieri asupra lucrărilor realizate, participarea copiilor la activități și comportamentul acestora.

BIBLIOGRAFIE:

1. *Curriculum pentru învățământul preșcolar*, Didactica Publishing House, București, 2009;
2. *Aplicarea noului curriculum pentru educație timpurie – o provocare?*, coordonator – Laurenția Ciulea, Editura Diana, 2009;
3. *Educația timpurie – ghid metodic pentru aplicarea curriculumului preșcolar*, Adina Glava, Maria Pocol, Lolica-Lenuța Tătaru, Editura Paralela 45, 2009;
4. *Metoda proiectelor la vârste timpurii*, Editura Miniped, București, 2002.

PROIECT ECO- ZIUA PĂMÂNTULUI

Prof. învă. primar Oltean Corina, Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Alba Iulia

Consider educația ecologică ca o dimensiune fundamentală, știind faptul că la această vârstă se pun bazele primelor cunoștințe despre mediu, se formează primele deprinderi în ceea ce privește relația om – natură.

Am convingerea că putem să trezim interesul copiilor pentru tot ce-i înconjoară și, prin ei, putem forma o atitudine pozitivă față de mediu, tuturor celor care populează Pământul.

Experiența mi-a demonstrat că, uneori, creativitatea copiilor o poate depăși pe a noastră, puterea de a surprinde esențialul este mare, ideile sunt ingenioase, manifestând profunzime, spontaneitate și naivitate în dorința de a găsi explicații pentru toate fenomenele și evenimentele ce apar în jurul lor.

Este timpul să sensibilizăm pe cei mai mici copii să fie garantul protecției Pământului, acum, mai mult ca oricând, când “Pământul suferă” de neglijența și nepăsarea oamenilor.

Activitatea dedicată zilei internaționale a Pământului- 22 aprilie a început cu o... „**Poveste amară**”

„A fost odată un pământ pe care oamenii îl iubeau și îl ocroteau. El le oferea în schimb roadele sale, munții și dealurile, apele și câmpiile – toată ființa sa. Trăia pentru ei, respira pentru ei, acele ființe minuscule pe care le adora.

Dar oamenii, cu timpul, au crezut că tot ce le dăruiește el li se cuvine, că nu trebuie să ofere nimic în schimb. Și au început să-l umilească, să-l maltrateze, să-i ceară mai mult decât putea oferi...L-au înțepat, l-au ars, l-au bombardat, l-au înecat, l-au torturat fără milă, cerând mai mult și mai mult...

*Bietul pământ a încercat să le arate că nu e bun drumul pe care au pornit, că trebuie să aibă o măsură în tot ceea ce fac, dar nu s-a putut înțelege cu ei. S-a prăbușit de oboseală și dezgust, s-a înecat de lacrimi scuturate de nori, s-a cutremurat de tristețe....Și într-un final, s-a îmbolnăvit! Iar boala sa se numește **poluare!**”* (poveste preluată din materialul PPS al înv. Florica Plosca, Satu-Mare)

Am discutat cu elevii despre planeta Pământ și locul ei în sistemul Solar, actualizând cunoștințele dobândite la explorarea mediului. Ne-am reamintit formele de relief și toate darurile pe care Pământul le oferă oamenilor. Am vorbit despre importanța vegetației, rolul pădurilor, a plantelor, a apelor în viața noastră. Elevii au remarcat că în clasă sunt foarte multe obiecte pentru care s-a folosit ca materie plină LEMNUL. Conversația a alunecat spre necesitatea economisirii hârtiei fapt care ar reduce tăierile masive a copacilor. Am compus mesaje ecologice ca : „Opriți tăierea copacilor” , „Și copiii pot economisi”, „Planeta poate fi salvată dacă ne pasă”.

Am învățat o strofă de poezie pe care să o folosim ca un moto al activității noastre:
Să învățăm să ocrotim natura, /Să învățăm că ea înseamnă mult!/Să învățăm că viața avem doar una/ Și vrem să dăinuim pe-acest PĂMÂNT!

Am vorbit despre POLUARE și efectele ei asupra planetei și a noastră. Împreună cu elevii am căutat să găsim câteva modalități prin care ar putea contribui și ei la reducerea poluării, a risipei de energie și pentru schimbarea comportamentului prin acțiuni prietenoase mediului. Așa copiii au înțeles că e la îndemâna oricui să facă bine mediului prin acțiuni simple iar mesajele lor au fost:

1. Plantați și îngrijiți un pom!
2. Pe distanțe mai mici, folosiți bicicleta în locul mașinii! Mersul pe bicicletă este și sănătos.
3. Economisiți apa: opriți robinetul atunci când vă spălați pe dinți.
4. Închideți televizorul atunci când ieșiți din cameră, chiar și pentru câteva minute!
5. Nu aruncați pe jos ambalajele de la dulciuri! Țineți-le în mână sau în buzunar până găsiți un coș de gunoi!
6. Reciclați hârtia, plasticul, sticla și alte deșeuri!
7. Folosim multă hârtie în școală- să nu o risipim!
8. Folosiți baterii reîncărcabile!

Plecând de la cuvântul BOALĂ i-am condus pe copii, cu ajutorul trăirilor bazate pe experiența lor de viață să explice ce înseamnă și cum poate să se manifeste la oameni, apoi prin analogie, la Pământ. Au descoperit că în călătoriile lor sau prin intermediul mijloacelor mass-media

au văzut zone pline de gunoaie, ape murdare cauzate de deversările din fabrici sau a accidentelor navale în urma cărora s-au scurs petrol, zone întinse pe care butucii demonstau amputarea pădurilor și, cel mai grav, nepăsarea oamenilor pentru locul în care trăiesc prin aruncarea gunoiului la voia întâmplării. Au înțeles că așa se manifestă boala pământului și au enumerat câteva dintre efectele negative asupra animalelor, păsărilor, peștilor și hranei omului pe care le implică poluarea.

Activitatea în echipe a avut ca scop avertizarea cu ajutorul afișelor/ posterelor/ pliantelor asupra acțiunilor neprietenoase și remarcarea micilor comportamentelor benefice vieții. Așa arătau „proiectele” lor:

Copiii au încercat și unii chiar au reușit neașteptat de bine pentru clasa a II-a să scrie câteva versuri închinat Pământului.

„La școală am învățat/ Că pământul nu e plat/ E rotund, ca un glob mare/ Ia lumină de la soare./
Are șase continente/ Și oceane abundente,/ Dealuri, munți, păduri, câmpii/ Minunat pentru copii.”

„A noastră dragă planetă/ Nu e o simplă machetă/ Noi trebuie să facem ceva/ Pentru a o proteja.”

„Copaci ar trebui să plantăm/ Să putem să ne revanșăm/ Pământul înseamnă să trăiești/ Dar pentru viață trebuie să-l iubești!”

Cu toții trebuie să înțelegem că Pământul nu ne mai aparține nouă, oamenilor, ci noi suntem tolerați de el. Cu cât crește civilizația, cu atât omul devine tot mai dependent de natura înconjurătoare, ce îi va fi prietenă în măsura în care el o va respecta.

Poeziile au realizat o mini revistă dedicată planetei noastre iar paginile ei au fost decorate cu desene.

Activitățile au contribuit și la îmbogățirea vocabularului activ cu cuvinte din domeniul ecologic și la formarea unei atitudini dezaprobatoare față de cei care încalcă normele și legile ecologice. Prin implicarea copiilor în activități cu caracter experimental și demonstrativ se ajunge la creșterea dorinței de a ocroti, respecta și proteja natura.

Poveste preluată din materialul PPS al înv. Florica Plosca, Satu- Mare - didactic.ro
Nu am folosit niciun alt material.

S.O.S - PLANETA VERDE !

Prof. Turcu Iuliana, Școala Gimnazială "Vasile Goldiș" Alba Iulia

Într-o lume aflată într-o continuă luptă pentru existență, problema mediului înconjurător ca factor esențial al supraviețuirii omului constituie o temă vastă și complexă.

Omul și mediul sunt entități inseparabile, existența omului fiind dependentă de mediu, iar factorii de mediu (aerul, apa, solul) se pot modifica, în urma folosirii lor de către om. Astfel apare poluarea, aspect implicit al vieții, în desfășurarea căreia unele produse, rezultate din procesele fiziologice și din activitatea omului și a animalelor, devin reziduuri care pot să incomodeze bunul trai, în funcție de natura și cantitatea lor. Se poate spune că poluarea a însoțit omul încă de la apariția lui pe Terra.

În trecut, când densitatea redusă a populației precum și utilizarea, aproape în exclusivitate, a produselor naturale, nu diferențiau mult viața omului de modul de existență simplu, nu se produceau atât de multe reziduuri. Odată cu marile progrese științifice, cantitatea și natura lor s-a schimbat fundamental. În ultimul timp, poluarea se manifestă ca o agresiune continuă împotriva integrității mediului înconjurător. Poluarea reprezintă, de fapt, prețul pe care oamenii îl plătesc pentru

beneficiile aduse de tehnica modernă, este sfârșitul unui proces care a început odată cu formarea comunităților omenești și care, la un moment dat, a început să degradeze mediul.

Poluarea mediului înconjurător, care și-a întins amenințarea asupra întregii planete, a ajuns în punctul în care atacă dezlanțuit omul și spațiul său de existență. Trecând peste limitele capacității proprii de apărare a naturii, de regenerare și de echilibrare, toți agenții poluanți noi se răspândesc rapid în aer, în apă sau în sol, generând, dezvoltând și propagând unul dintre cele mai grave pericole pe care le-a întâmpinat civilizația modernă.

În prezent, există numeroase surse naturale de poluare cum ar fi: vulcanii, furtunile de praf, ozonul, vânturile, apele subterane, iar în viitor, pe măsură ce omul își va extinde habitatul, este posibil să apară și alte surse, nu numai pe Pământ ci și în spațiul cosmic.

Aerul este purtătorul multor agenți poluanți pe care îi împrăștie cu repeziciune pe întreaga suprafață a Pământului. Astfel, praful împiedică vederea, îngreunează respirația și constituie dușmanul numărul unu al curățeniei domestice. Multe vestigii ale istoriei au fost distruse de avalanșele de praf aduse de vânt.

Omul, ca ființă vie, produce deșeuri proprii existenței sale. Pe lângă acestea există și cele provenite din activitățile sale industriale: îmbrăcăminte, mobilă, detergenți, cosmetice, chimicale de uz casnic și altele. O mare parte a acestora nu sunt biodegradabile și altele sunt direct toxice. O sursă suplimentară de poluare o reprezintă mijloacele de încălzire, respectiv focarele de cărbuni, petrol, gaze, lemn care produc cantități mari de fum, cenușă, zgură, gaze.

Pentru a putea privi în viitor, este important să luăm în considerare faptul că populația Terrei e într-o continuă creștere, actualmente ea fiind estimată la 7 miliarde de oameni. Specialiștii prevăd că volumul deșeurilor menajere va crește mai rapid decât greutatea lor, din cauza creșterii importanței ambalajelor de hârtie și sticlă, precum și a aparaturii nerecuperabile și a mobilei vechi.

Despădurirea exagerată în zona superioară a majorității bazinelor hidrografice, ca și folosirea nerațională a unor terenuri agricole, au avut influență negativă asupra scurgerii apei pe versanți, provocând declanșarea unor grave procese de eroziune a solului. Există fundații și organizații care își propun să salveze pădurile împiedicând defrișările iraționale și sporind activitățile de plantare de puieți acolo unde există pericolul eroziunii solului și al alunecărilor de teren.

Poluarea radioactivă este o formă specială de poluare datorată emisiei în spațiu a unor radiații capabile să producă efecte fizice, chimice și biologice asupra organismelor vii. Odată cu evoluția societății umane, omul a fost supus suplimentar și altor expuneri la radiații. Astfel, investigațiile medicale (radioscopii, radiografii, tratamente radiologice) expun omul la radiații mult mai puternice decât cele naturale. Chiar și ceasurile cu cadrane luminoase și televizoarele pot contribui la iradierea în masă a populației.

Ponderea majoră în pericolul de poluare cu radiații o dețin experiențele nucleare militare și exploatarea centralelor nucleare-electrice. Deja au avut loc o serie de accidente nucleare grave care au sensibilizat opinia publică și au alertat specialiștii pentru a evalua riscurile de poluare radioactivă și a găsi metode de decontaminare și prevenire a poluării. O altă formă de poluare o constituie poluarea sonoră. Undele mecanice, reprezentate prin trepidatii, sunete, infrasunete și vibrații ultrasonore, poluează în special mediul urban. Dintre sursele de zgomot din orașele moderne, o pondere mare o are traficul rutier în continuă creștere. Pentru asigurarea unor nivele de zgomot suportabile se iau măsuri care constituie, totodată, căi de combatere a poluării sonore. La toate acestea se adaugă proiectarea de aparate electrocasnice cât mai silențioase și, desigur, educația făcută în permanență în spiritul „liniștii” celui alt.

Încet, dificil, dar inevitabil rămâne ideea că problema mediului înconjurător ca problemă globală trebuie să fie abordată la nivel planetar și rezolvată. Acest lucru nu se poate realiza fără eforturi comune din partea țărilor dezvoltate care trebuie să își concentreze eforturile pentru protecția păturii de ozon, limitarea emisiilor de poluanți (efect de seră), protejarea biodiversității (fondului genetic), protejarea apelor internaționale.

În prezent, și desigur și în viitor, obligația noastră, a oamenilor, este de a echilibra și controla calitatea mediului în care trăim. Astfel, ameliorarea mediului va deveni acțiunea împotriva

dezordinii și reacție împotriva inerției și compromisurilor în considerarea mediului de viață uman. Poate cândva fiecare element al mediului se va integra “într-o lume a echilibrului și armoniei”.

Sunt celebre spusele lui Albert Schweitzer: (câștigător al premiului Nobel pentru pace – filozof, teolog și misionar pentru drepturile omului și protejarea mediului, în Africa) “Omul și-a pierdut capacitatea de a prevedea și de a anticipa. Va sfârși prin a distruge planeta”.

Trebuie să facem astfel încât generația tânără, să împiedice acest scenariu apocaliptic. Să ne unim eforturile pentru salvarea planetei- albastre, dacă e privită din spațiu, verde dacă îi respirăm aerul curat într-o pădure de brazi pe care să putem trăi frumos și sănătos. Altfel, o crenguță albă cu flori înmiresmate, trilul păsărilor pe sub bolțile de frunze ale pădurilor și susurul cristalin al izvoarelor vor rămâne doar o amintire.

Bibliografie:

- 1.Berca M, Ecologie generală și protecția mediului, Editura Ceres, 2000;
2. Pârvu C., Ecologie generală. Editura tehnică, București, 1999;
3. Stelian Țurlea, S.O.S.! Natura în pericol!, Editura Politică, București, 1997.